

EVANGELIUM JEŽÍŠE KRISTA

PODLE SEPSÁNÍ

SV. LUKÁŠE.

PODLE VULGATY SE STÁLÝM OHLEDEM
NA TEXT PŮVODNÍ (ŘECKÝ) PŘELOŽIL
A ÚVODY I VÝKLADY OPATŘIL

Dr. JAN LAD. SÝKORA,
ŘÁDNÝ PROFESSOR ČESKÉ FAKULTY BOHOSLO-
VECKÉ A PROBOŠT KOLEGIÁTNÍ KAPITOLY U VŠECH
SVATÝCH NA HRADĚ PRAŽSKÉM.

V PRAZE 1922.

CYRILLO-METHODĚJSKÁ KNIHTISKÁRNA V. KOTRBA.
NÁKLADEM DĚDICTVÍ SVATOJANSKÉHO.

EVANGELIUM JĚŽÍŠE KRISTA

PODLE SEPSÁNÍ

S V. LUK Á Š E.

PODLE VULGATY SE STÁLÝM OHLEDEM
NA TEXT PŮVODNÍ (ŘECKÝ) PŘELOŽIL
A ÚVODY I VÝKLADY OPATŘIL

Dr. JAN LAD. SÝKORA,
ŘÁDNÝ PROFESSOR ČESKÉ FAKULTY BOHOSLO-
VECKÉ A PROBOŠT KOLEGIÁTNÍ KAPITOLY U VŠECH
SVATÝCH NA HRADĚ PRAŽSKÉM.

V PRAZE 1922.

CYRILLÓ-METHODĚJSKÁ KNIHTISKÁRNA V. KOTREA.
NÁKLADEM DĚDICTVÍ SVATOJANSKÉHO.

IMPRIMATUR.

Pragae, 10. Aprilis 1922.

Dr. Antonius Podlaha,
vicarius generalis.

N. E. 4725.

Veškerá práva vyhrazena.

O evangeliu sv. Lukáše.

Třetí evangelium kánonické napsal sv. Lukáš, onen totiž průvodce sv. Pavla, o němž se děje v Novém zákoně třikrát zmínka výslovná, a to v Kolos. 4, 14; 2 Tim. 4, 11. a Filem. 24.

Svatý Lukáš narodil se v Antiochii syrské z rodičů pohanských. Jest pravděpodobno, že přijal křesťanství v Antiochii, a to v době, kdy někteří učenci Kristovi, opustivše Jerusalema za pronásledování, které tam vypuklo po smrti sv. Štěpána, do Antiochie přišli a tam křesťanství šířili (Skutk. ap. 11, 20). Tam také nejspíše se seznámil se sv. Pavlem, kterýž byv od Barnabáše vyzván, odebral se z rodiště svého Tarsu do Antiochie (kolem r. 40 po Kr.) a tam po celý rok hlásal učení Kristovo (Skutk. 11, 25. 26.).

Stavem svým byl Lukáš lékařem a dle podání také malířem. Na druhé cestě apoštolské sv. Pavla přidružil se sv. Lukáš k němu r. 52 v Troadě a provázal ho až do Filipp. Tam byl nepochybně zůstaven, aby spravoval tamní obec křesťanskou, a zůstal tam až do té doby (r. 59 neb 58), kdy sv. Pavel se vracel přes Filippy ze třetí apoštolské cesty své. Tehdy připojil se k němu zase a provázal ho až do Jerusalema. Mezitím, co Pavel byv v Jerusalemě jat a do Cesaree dopraven, vězněn byl v Cesarei, sv. Lukáš zdržoval se v Cesarei a v okolí; a když sv. Pavel odvolav se k císaři plavil se do Říma, provázal ho a pobyl v Římě u něho po celou

Lukáš 1, 1—6.

dobu jeho vazby, krátký čas toliko vyjímaje, po který trval mimo Řím. Když byl Pavel uvězněn v Římě po druhé (r. 66—67), Lukáš dlel u něho zase. Po smrti sv. Pavla kázal dle vypravování Epifaniova v Itálii, Gallii, Dalmacii a Macedonii.

O způsobu smrti jeho sděluje Niceforus, že byl v 80. roce věku svého oběšen na olivě. Pohřben byl nejspíše v Patrách v Achaji.

Evangelium své napsal r. 62 nebo 63, a to nejspíše v Římě.

Sv. evangelium Ježíše Krista podle sepsání sv. Lukáše.

KAPITOLA 1.

Úvod, v. 1—4.

¹ Poněvadž mnozí podjali se toho, aby uspořádali vypravování těch věcí, které se u nás naplnily, ² jak nám je podali ti, kteří byli od počátku očitými svědky a přísluhovateli slova, ³ vidělo se i mně, kterýž jsem od prvopočátku vyzvěděl vše důkladně, pořádkem o tom psáti tobě, velmožný Theofile, ⁴ abys poznal pravdu těch věcí, kterým jsi byl vyučen.

Narození Kristova předchůdce zvěstováno,
v. 5—25.

⁵ Za časů Heroda, krále Judského, žil jistý kněz, jménem Zachariáš, ze třídy Abiovy, a měl manželku z dcer Aronových, a její jméno bylo Alžběta. ⁶ Oba byli spravedliví před Bohem, plníce všecky příkazy a předpisy Páně bez úhony.

Lukáš 1, 7--23.

⁷ A neměli žádného dítěte, neboť Alžběta byla neplodná, a oba byli již pokročili ve věku svém.
⁸ Stalo se pak, když v pořádku třídy své konal úřad kněžský před Bohem, ⁹ že podle obyčeje úřadu kněžského připadlo naň losem, aby vejda do chrámu Páně, zapálil v oběť kadidlo; ¹⁰ a všecko množství lidu modlilo se venku v době zápalu.
¹¹ I ukázal se mu anděl Páně, stoje na pravé straně oltáře kadidlového, ¹² a Zachariáš uzřev jej ulekl se a bázeň připadla na něho. ¹³ I řekl mu anděl: „Neboj se, Zachariáši; neboť vyslyšena jest modlitba tvá, a manželka tvá Alžběta porodí tobě syna, a nazveš jméno jeho Jan.
¹⁴ I budeš mítí radost a plesání, a mnozí budou se radovati z jeho narození; ¹⁵ neboť bude veliký před Pánem, a vína a nápoje opojného pít nebude a již ze života matky své bude naplněn Duchem svatým, ¹⁶ a mnohé ze synův israelských obrátí ku Pánu Bohu jejich. ¹⁷ A on předejde před ním v duchu a moci Eliášově, aby obrátil srdce otců k dítkám a nevěřící ke smýšlení spravedlivých, by připravil Pánu lid hotový“. ¹⁸ I řekl Zachariáš k andělovi: „Po čem to poznám? Neboť já jsem stár, a manželka moje pokročila ve věku svém“. ¹⁹ A anděl odpověděl jemu: „Já jsem Gabriel, který stojím před Bohem, a jsem poslán, abych mluvil k tobě a ty věci ti zvěstoval. ²⁰ I budeš němý a nebudeš moci mluvit až do dne, ve kterém se ty věci stanou, poněvadž jsi neuvěřil mým slovům, která se naplní časem svým“. ²¹ A lid očekával Zachariáše, a divili se, že prodléval ve chrámě. ²² Když pak vyšel, nemohl k nim mluvit; i poznali, že měl vidění ve chrámě. A on pokyvoval jim a zůstával němý. ²³ I stalo se, když naplnily se dnové služby jeho, odešel

Lukáš 1, 24 – 35.

do svého domu. ²⁴ A po těch dnech počala manželka jeho; i tajila se po pět měsíců řkouc: ²⁵ „Takto mi učinil Pán ve dnech, v nichž vzhlédl, aby odňal pohanu moji mezi lidmi“.

Narození Ježíše Krista zvěstováno, v. 26—38.

²⁶ Měsíce šestého pak anděl Gabriel poslán byl od Boha do města galilejského, jemuž jméno Nazaret, ²⁷ k panně, zasnoubené muži, jemuž jméno bylo Josef, z domu Davidova, a jméno panny Maria. ²⁸ A vešed k ní anděl, řekl: „Zdráva buď, milostiplná, Pán s tebou, požehnaná's ty mezi ženami“ ²⁹ Ona pak (uzřevši jej) užasla nad řečí jeho a myslila, jaké by to bylo pozdravení. ³⁰ I řekl jí anděl: „Neboj se, Maria, neboť jsi našla milost u Boha“ ³¹ Hle počneš v životě a porodíš syna a nazveš jméno jeho Ježíš. ³² Ten bude veliký a Synem Nejvyššího slouti bude, a Pán Bůh dá mu trůn Davida, otce jeho, a bude kralovati v domě Jakubově na věky, ³³ a království jeho nebude konce“. ³⁴ I řekla Maria k andělu: „Kterak se to stane, když muže nepoznávám?“ ³⁵ A odpověděv anděl řekl jí: „Duch svatý sestoupí v tebe, a moc nejvyššího zastíní

26—38. Archanděl Gabriel byl poslán, aby zvěstoval Panně Marii, že se stane matkou vtěleného Syna Božího, matkou Vykupitelovou. Běželo totiž tu o souhlas se strany člověka, neboť jako svobodným rozhodnutím vůle lidstvo odvrátilo se od Boha, tak opět svobodným rozhodnutím vůle mělo se k němu vrátiti. Proto tehdy teprv nastalo vtělení Syna Božího, když Maria přivolivši zvolala: Aj, já dívka Páně, staniž se mi podle slova tvého.

28. Pozdravuje ji tak vzhledem k milostem, jimiž byla nejen ochráněna od hříchu prvotního, nýbrž i v nejužší spojení s Bohem uvedena a hodným příbytkem vtěleného Syna Božího učiněna a tak nade všechny ženy vyznamenána i neporušeností panenskou i důstojností mateřskou.

Lukáš 1, 36—48.

tě; proto také to svaté, co se z tebe narodí, slouti bude Syn Boží. ³⁶ A hle, Alžběta, příbuzná tvá, i ona počala syna ve stáří svém, a nyní jest již v šestém měsíci, ta, která slove neplodná, ³⁷ neboť nemožná není u Boha ničádná věc“. ³⁸ I řekla Maria: „Aj já dívka Páně, staniž se mi podle slova tvého“. Tu odešel od ní anděl.

Navštívení Panny Marie, v. 39—56.

³⁹ Maria pak povstavši v těch dnech odešla s chvatem na hory do města Judova, ⁴⁰ a vešedši do domu Zachariášova, pozdravila Alžbětu. ⁴¹ I stalo se, jak uslyšela Alžběta pozdravení Mariino, dítko zaplesalo v životě jejím, a Alžběta byla naplněna Duchem svatým. ⁴² I zvolala hlasem velikým řkouc: „Požehnaná's ty mezi ženami a požehnaný plod života tvého“. ⁴³ A odkud mi to. aby Matka Pána mého přišla ke mně?“ ⁴⁴ Neboť hle, jak došel hlas pozdravu tvého do mých uší, zaplesalo radostí dítko v životě mém. ⁴⁵ A blahoslavená, která uvěřila, neboť se vyplní ty věci, které jí byly pověděny od Pána“.

⁴⁶ I řekla Maria: „Velebí duše má
Hospodina,
⁴⁷ a duch můj zaplesal v Bohu,
Spasiteli mém,
⁴⁸ že vzhlédl na ponížení své
služebnice,

⁴¹. dítko zaplesalo; byvši totiž tu chvíli zvláštním působením Božím uvědoměno o přítomnosti Spasitelově v životě panenské matky jeho a zároveň zbaveno hříchu prvotního, dalo rovněž působením božským na jevo nějakým pohybem radost nad tím a první poctu Spasiteli a matce jeho, a v touž chvíli Alžběta byla naplněna Duchem sv. a poučena od něho zvláštním vnuknutím o tom, že Maria stala se matkou vtěleného Syna Božího.

Lukáš 1, 49--61.

neboť hle, od této chvíle blahosla-
vitimě budou všechna pokolení,
⁴⁹ proto že veliké věci učinil mi
ten, jenž jest mocný;
jeho jméno (jest) svaté,
⁵⁰ a jeho milosrdenství (trvá) od
pokolení do pokolení,
těm, kteří se ho bojí.
⁵¹ On učinil mocné věci ramenem
svým:
Rozptýlil pyšné smýšlením srdce
jejich,
⁵² sesadil mocné strunu
a povýšil nízké.
⁵³ Lačné naplnil dobrými věcmi
a bohaté propustil prázdné.
⁵⁴ Ujal se Israele, služebníka svého,
aby byl pamětliv svého milo-
srdenství,
⁵⁵ (jakož mluvil k otcům našim)
vzhledem k Abrahamovi a po-
tomstvu jeho na věky“.
⁵⁶ I zůstala Maria s ní asi tři měsíce, a na-
vrátila se do svého domu.

Narození Jana Křtitele, v. 57—80.

⁵⁷ Alžbětě pak naplnil se čas, aby porodila;
i porodila syna. ⁵⁸ A sousedé i příbuzní její
uslyšeli, že Hospodin prokázal jí veliké milo-
srdenství; i radovali se s ní. ⁵⁹ A v den osmý
přišli obřezat dítě a chtěli je nazvat dle
jména otce jeho Zachariášem. ⁶⁰ Ale matka
jeho promluvivši pravila: „Nikoliv, ale slouti
bude Jan“. ⁶¹ I řekli k ní: „Vždyť není nikoho

Lukáš 1, 62—75.

ve tvém příbuzenstvu, jenž by se tím jménem nazýval“. ⁶²I pokynuli otci jeho, jak by chtěl, aby se jmenovalo. ⁶³A on požádal tabulky, napsal na ni: „Jan jest jméno jeho“. I podivili se všichni. ⁶⁴A hned se otevřela ústa jeho i jazyk jeho a mluvil velebě Boha. ⁶⁵I připadla hrůza na všechny sousedy jeho a po všech horách judských rozhlašovaly se všechny ty věci, ⁶⁶a všichni, kteří to slyšeli, vštípili si to v srdce své řkouce: „Čím as bude toto dítě?“ Neboť ruka Páně byla s ním. ⁶⁷Zachariáš pak, otec jeho, byl naplněn Duchem svatým a prorokoval řka:

⁶⁸ „Po ž e h n á n (b u d') H o s p o d i n, B ů h
i s r a e l s k ý,
ž e v z h l é d l a v y k o u p e n í z j e d n a l
l i d u s v é m u
⁶⁹ a ž e v z b u d i l n á m m o c n o u s p á s u
v d o m ě D a v i d a, s l u ž e b n í k a s v é h o,
⁷⁰ j a k o ŷ b y l m l u v i l ú s t y
s v a t ý c h p r o r o k ů s v ý c h o d v ě k ý c h,
⁷¹ s p á s u o d n e p ř á t e l n a š i c h
a z r u k y v š e c h, k t e ř í n á s n e n á v i d í,
⁷² a b y u č i n i l m i l o s r d e n s t v í s n a
š i m i o t c i
a b y l p a m ě t l i v s v a t é ú m l u v y s v é,
⁷³ p ř í s a h y t o, k t e r o u p ř í s a h a l
A b r a h a m o v i, n a š e m u o t c i,
ž e n á m d á,
⁷⁴ a b y c h o m v y s v o b o z e n í z r u k o u
n e p ř á t e l s v ý c h, b e z e s t r a c h u
s l o u ž i l i j e m u.
⁷⁵ v e s v a t o s t i a s p r a v e d l n o s t i
p ř e d n í m
p o v š e c h n y d n y s v é.

Lukáš 1, 76—2, 7.

- ⁷⁶ A ty pak, dítko, prorokem Nejvyššího slouiti budeš,
neboť předejdeš před Pánem
připravovat cesty jeho,
⁷⁷ abys dal lidu jeho známost
o spáse
odpuštěním hříchů jejich
⁷⁸ pro srdečné milosrdenství
Boha našeho,
ve kterém vzhledl na nás vy-
cházející z výsosti,
⁷⁹ aby posvítil těm, kteří jsou ve
tmě a stínu smrti,
aby řídil nohy naše na cestu
pokoj⁸⁰.
- ⁸⁰ Dítko pak rostlo a sílilo podle ducha,
a bylo na poušti až do dne, kdy se ukázalo
lidu israelskému.

KAPITOLA 2.

Narození a obřezání Ježíše Krista, v. 1—21.

¹ Toho času pak vyšel rozkaz od císaře Augusta, aby se vykonal soupis celé říše.
² Tento soupis konal se první za náčelnictví Kviriniova v Syrii. ³ I šli všichni, aby se přiznávali, každý do města svého. ⁴ Odešel pak i Josef z Galilee z města Nazareta do Judska do města Davidova, jež sluje Betlem, poněvadž byl z domu a kmene Davidova, ⁵ aby se dal zapsat s Marií, zasnoubenou manželkou svou, která byla těhotná. ⁶ Stalo se pak, když tam byli, naplnili se dnové, aby porodila. ⁷ I poro-

7. syna prvorozeného, t. j. jednorozeného.

dila syna svého prvorozeného a obvinula jej plénkami a položila ho v jeslích, poněvadž neměli místa v hospodě.

⁸ A byli v téže krajině pastýři, ponocující a stráž noční držíce nad stádem svým. ⁹ A hle, anděl Páně stanul u nich, a jasnost Boží obklíčila je, a báli se velice. ¹⁰ I řekl jim anděl: „Nebojte se, neboť hle, zvěstuji vám radost velikou, která bude všemu lidu. ¹¹ Narodil se vám dnes Spasitel, to jest Kristus Pán, v městě Davidově. ¹² A toto bude vám znamením: Naleznete dítě plénkami ovinuté a položené v jeslích“. ¹³ A hned na to bylo s andělem množství zástupů nebeských, kteří chválili Boha říkajíce: ¹⁴ „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem zalíbeným“.

¹⁵ I stalo se, jak andělé odešli od nich do nebe, pastýři pravili k sobě vespolek: „Pojďme až do Betlema a vizme tu událost, kterou Pán oznámil nám“. ¹⁶ I přišli s chvatem a našli Marii a Josefa i dítě položené v jeslích. ¹⁷ A uzřevše je, vypravovali věc, která jim byla pověděna o dítěti. ¹⁸ A všichni, kteří to slyšeli, divili se těm věcem, které jim byly pověděny od pastýřů. ¹⁹ Maria však zachovávala ta slova, uvažujíc je v srdci svém. ²⁰ I navrátili se pastýři, velebíce a chválíce Boha ze všeho, co slyšeli a viděli tak, jak jim bylo pověděno.

²¹ A když se naplnilo dní osm, aby dítě bylo obřezáno, nazvali jméno jeho Ježíš, kterým bylo nazváno od anděla, prve než se počalo v životě.

Obětování Páně, v. 22—40.

²² A když se naplnily dnové očišťování jejího podle zákona Mojžíšova, donesli jej do Jerusa-

Lukáš 2, 23--37.

lema, aby ho představili před Hospodinem,
²³ (jakož jest psáno v zákoně Páně: každý pacholík, jenž otvírá život, buď zasvěcen Pánu),
²⁴ a aby dali oběť podle toho, jak pověděno jest v zákoně Páně, dvě hrdliček neb dvě holoubátek. ²⁵ A hle, v Jerusalemě byl člověk, jehož jméno bylo Simeon, a člověk ten byl spravedlivý i bohabojný a očekával potěšení Israelova, a Duch svatý byl v něm. ²⁶ A on dostal zjevení od Ducha svatého, že neumře, leč dříve uzří Vykupitele. ²⁷ I přišel v Duchu do chrámu, a když rodiče přinesli dítě Ježíše, aby za něj učinili podle obyčeje zákona, ²⁸ vzal je i on na lokty své a velebil Boha. I řekl:

²⁹ Nyní propouštíš Pane služebníka svého

podle slova svého v pokoji,

³⁰ neboť viděly oči mé spásu tvou,

³¹ kterou jsi připravil před očima všech národů,

³² světlo k osvícení pohanův

a k slávě lidu svého israelského“.

³³ I divili se otec a matka jeho těm věcem, které byly praveny o něm. ³⁴ A Simeon blahoslavil je a řekl k Marii, matce jeho: „Hle tento jest ustanoven ku pádu a ku povstání mnohých v Israeli a na znamení, jemuž budou odpíratí, ³⁵ a tvou vlastní duší pronikne meč, aby se zjevila smýšlení mnohých srdcí“

³⁶ A byla (tamtéž) prorokyně Anna, dcera Fanuelova z pokolení Aserova; ta pokročila (již) ve věku vysokém, byvši živa s mužem svým sedm rokův od svého panenství, ³⁷ a ona byla vdovou až do let osmdesáti čtyř, a nevy-

Lukáš 2, 38—52.

cházela z chrámu, sloužíc (Bohu) posty a modlitbami dnem i nocí. ³⁸ A ta přišedši v touž hodinu, velebila Boha a mluvila o něm všem, kteří očekávali vykoupení Israelova.

³⁹ A když vykonali všecko podle zákona Páně, navrátili se do Galilee do svého města Nazareta. ⁴⁰ Dítka pak rostlo a sílilo se, jsouc plno moudrosti, a milost Boží byla v něm.

Dvanáctiletý Ježíš ve chrámě, v. 41—52.

⁴¹ I chodívali rodiče jeho každého roku do Jerusalema na slavnost velikonoční. ⁴² A když byl ve dvanácti letech, a oni podle obyčeje svátkového šli do Jerusalema ⁴³ a dokonavše dny sváteční se vraceli, pacholík Ježíš zůstal v Jerusalemě, aniž to zpozorovali rodiče jeho. ⁴⁴ Domnívajíce se pak, že jest v družině, ušli den cesty a hledali ho mezi příbuznými a známými, ⁴⁵ a nenalezše, vrátili se do Jerusalema, hledajíce ho. ⁴⁶ I stalo se, po třech dnech našli ho ve chrámě, an sedí mezi učiteli poslouchaje a otazuje se jich. ⁴⁷ Žasli pak všichni, kteří ho slyšeli, nad rozumností a odpověďmi jeho. ⁴⁸ A uzřevše jej rodiče jeho podivili se. I řekla k němu matka jeho: „Synu, proč jsi nám tak učinil? Hle, otec tvůj a já s bolestí hledali jsme tebe“. I řekl k nim: „Co jest, že jste mě hledali? Zdaliž jste nevěděli, že já musím býti v tom, co jest Otce mého?“ ⁵⁰ Ale oni neporozuměli slovu, které k nim mluvil. ⁵¹ I odebral se s nimi a přišel do Nazareta a byl jim poddán. A matka jeho uchovávala všechna slova ta v srdci svém. ⁵² A Ježíš prospíval moudrostí a věkem a milostí u Boha i u lidí.

Lukáš 3, 1—11.

KAPITOLA 3.

Působení Jana Křtitele, v. 1—20.

¹ Roku pak patnáctého panování císaře Tiberia, když Pontius Pilát spravoval Judsko a Herodes byl tetrarchou v Galilei, Filip pak, bratr jeho, tetrarchou krajiny iturejské a trachonitské a Lysaniáš tetrarchou abilínským, ² za velekněží Annáše a Kaifáše stalo se slovo Páně k Janovi, synu Zachariášovu, na poušti. ³ I přišel do veškerého okolí jordanského a kázal křest pokání na odpuštění hříchů, ⁴ jakož psáno jest v knize řeči proroka Isaiáše:

„Hlas volajícího na poušti: Připravte cestu Páně, přímé čiňte stezky jeho;

⁵ každé údolí budiž vyplněno a každá hora i pahrbek budiž ponížen, a místa křivá buďtež přímými a místa drsná cestami rovnými;

⁶ a veškeré lidstvo zakusí spásu Boží“.

⁷ Pravil tedy k zástupům, kteří vycházeli, aby pokřtěni byli od něho: „Pokolení zmijí, kdo ukázal vám, abyste utekli budoucímu hněvu?

⁸ Přinášejte tedy ovoce pokání hodné a nezačínajte říkati sami u sebe: „Otce máme Abrahama“. Neboť pravím vám, že Bůh může z kamenů těchto syny vzbuditi Abrahamovi. ⁹ Již zajisté přiložena jest sekera ke koření stromů; každý tedy strom, který nenese ovoce dobrého, vyřát a na oheň uvržen bude“. ¹⁰ I tázali se ho zástupové: „Co tedy máme činiti?“ ¹¹ On pak odpověděl jim: „Kdo má dvě sukně, dej tomu, kdo nemá žádné; a kdo má pokrmy, učiň podobně“.

Lukáš 3, 12—26.

¹² Přišli pak i celníci, aby byli pokřtěni, a řekli: „Mistře, co máme činiti?“ ¹³ A on řekl jim: „Nic více nevybírejte, než co vám jest ustanoveno“. ¹⁴ Tázali se ho však i vojáci řkouce: „Co máme činiti také my?“ I řekl jim: „Nikoho neutiskujte ani nekřivděte, a buďte spokojeni se svým platem“.

¹⁵ Když však lid očekával a všichni ve svém srdci myslili o Janovi, není-li snad Vykupitelem, ¹⁶ Jan odpověděl všechněm řka: „Já křtím vás vodou; přijde však mocnější nežli jsem já, jemuž nejsem hoden rozvázati řeménky u obuvi jeho. Ten bude vás křtíti Duchem svatým a ohněm; ¹⁷ jeho věječka jest v ruce jeho, i vyčistí mlat svůj a shromáždí pšenici do své obilnice, plevy však bude páliť ohněm neuhasitelným.“ ¹⁸ A tak i mnoho jiných věcí napomínaje zvěstoval lidu. ¹⁹ Ale tetrarcha Herodes, býváje od něho kárán pro Herodiadu, manželku svého bratra, a pro všecky věci zlé, které Herodes konal, ²⁰ přičinil ke všemu i to, že Jana zavřel do vězení.

Křest a rodokmen Ježíše Krista, v. 21—38.

²¹ Stalo se pak, když všecken lid dal se pokřtít a když i Ježíš byl pokřtěn a se modlil, otevřelo se nebe, ²² a Duch svatý v tělesné způsobě jako holubice sestoupil na něj, a hlas s nebe zazněl: „Ty jsi Syn můj milý, v tobě se mi zalíbilo.“ ²³ A ten Ježíš, když počínal, byl as ve třiceti letech, jsa, jak se domnívali, syn Josefův, (jenž byl) syn Heliův, ten Matatův, ²⁴ ten Leviův, ten Melchův, ten Janův, ten Josefův, ²⁵ ten Matatiášův, ten Amosův, ten Nahumův, ten Esliův, ten Naggeův, ²⁶ ten Maatův, ten Matatiášův, ten Semeiův, ten Josefův, ten

Lukáš 3, 27—4, 6.

Judův, ²⁷ ten Joananův, ten Resův, ten Zorobabelův, ten Salatielův, ten Neriův, ²⁸ ten Melchiův, ten Addiův, ten Kosamův, ten Elmadamův, ten Herův, ²⁹ ten Jesusův, ten Eliezerův, ten Jorimův, ten Matatův, ten Leviův, ³⁰ ten Simeonův, ten Judův, ten Josefův, ten Jonášův, ten Eliakimův, ³¹ ten Meleův, ten Mennův, ten Matatův, ten Natanův, ten Davidův, ³² ten Jesseův, ten Obedův, ten Boozův, ten Salmonův, ten Naasonův, ³³ ten Aminadabův, ten Aramův, ten Esronův, ten Faresův, ten Judův, ³⁴ ten Jakubův, ten Isákův, ten Abrahamův, ten Thareův, ten Náchorův, ³⁵ ten Sarugův, ten Ragaův, ten Falegův, ten Heberův, ten Saleův, ³⁶ ten Kainanův, ten Arfaxadův, ten Semův, ten Noemův, ten Lamechův, ³⁷ ten Metusalemův, ten Henochův, ten Jaredův, ten Malaleelův, ten Kainanův, ³⁸ ten Enosův, ten Setův, ten Adamův, ten Boží.

KAPITOLA 4.

Půst a pokušení Páně, v. 1.—13.

¹ Ježíš pak jsa pln Ducha svatého vrátil se od Jordanu a byl veden Duchem na poušti po čtyřicet dní a pokoušen byl od ďábla. ² I nejedl ničeho v těch dnech, a když uplynuly, zlačněl.

³ Tu řekl mu ďábel: „Jsi-li Syn Boží, rci tomuto kameni, aby se stal chlebem“. ⁴ A Ježíš mu odpověděl: „Psáno jest: Ne samým chlebem živ jest člověk, nýbrž každým slovem Božím“. ⁵ I uvedl jej ďábel na horu (vysokou) a ukázal mu v okamžiku všechna království okrsku zemského ⁶ a řekl jemu: „Tobě dám všechnu moc tuto i slávu jejich, neboť mně

Lukáš 4, 7—21.

jest dána, a dávám ji, komu chci. ⁷ Pokloníš-li se tedy přede mnou, všechno bude tvé“. ⁸ I odpověděl mu Ježíš: „Psáno jest: Pánu Bohu svému budeš se klaněti a jemu jedinému poctu božskou vzdávati“. ⁹ A uvedl jej do Jerusalema a postavil ho na cimbuří chrámu a řekl jemu: „Jsi-li Syn Boží, spusť se odtud dolů, ¹⁰ neboť psáno jest: Andělům svým přikázal o tobě, aby tě ochránili, ¹¹ a na ruce uchopí tebe, abys snad neurazil o kámen nohy své“. ¹² A Ježíš mu odpověděl: „Jest řečeno: Nebudeš pokoušeti Pána Boha svého“. ¹³ Dábel pak dokonav všeliké pokušení, odstoupil od něho až do času.

Pán Ježíš odchází do Galilee a káže v Nazaretě, v. 14—30.

¹⁴ I navrátil se Ježíš mocí Ducha do Galilee a pověst o něm vyšla po celé krajině. ¹⁵ A on učil v jejich synagogách a byl veleben ode všech. ¹⁶ A přišed do Nazareta, kde vyrostl, podle obyčeje svého vešel v den sobotní do synagogy a povstal, aby četl. ¹⁷ I podali mu knihu proroka Isaiáše, a on rozvinuv knihu, našel místo, kde bylo psáno: ¹⁸ „Duch Páně nade mnou; proto pomazal mě, poslal mě zvěstovat evangelium chudým, uzdravovat zkroušené srdcem, ¹⁹ ohlásit zajatým propuštění a slepým prohlédnutí, propustit utisknuté na svobodu, ohlásit milostivé léto Hospodinovo a den odplaty“. ²⁰ A svinuv knihu vrátil ji služebníkově a posadil se. A oči všech v synagoze byly upřeny na něho. ²¹ I počal mluvit k nim: „Dnes na-

Lukáš 4, 22—36.

plnilo se to písmo, které jste slyšeli ušima svýma“. ²² A všichni přisvědčovali mu a divili se libým slovům, která vycházela z úst jeho, a pravili: „Není-liž tento syn Josefův?“ ²³ I řekl k nim: „Zajisté řeknete mi to přísloví: ‚Lékaři, uzdrav se sám; ty věci veliké, které, jak jsme slyšeli, konal jsi v Kafarnaum, učiň také zde ve své otčině‘“. ²⁴ A řekl: „Vpravdě pravím vám: Žádný prorok není příjemný ve své otčině. ²⁵ Vpravdě pravím vám: Mnoho vdov bylo v lidu israelském za dnů Eliášových, když nebe se zavřelo po tři léta a šest měsíců, takže hlad veliký nastal po vší zemi, ²⁶ a k žádné z nich nebyl poslán Eliáš, leč do Sarepty Sidonské k ženě vdově. ²⁷ A mnoho bylo malomocných v lidu israelském za proroka Elisea, a žádný z nich nebyl uzdraven leč jen Náman syrský“. ²⁸ I naplnili se všichni v synagoze hněvem, slyšíce to, ²⁹ a povstavše vyvrhli jej ven z města a dovedli ho až na okraj hory, na níž město jejich bylo vystaveno, aby ho srazili dolů. ³⁰ Ale on prošel prostředkem jich, ubíral se odtud.

Pán Ježíš v Kafarnaum káže a uzdravuje zázračně, v. 31—44.

³¹ I přišel do Kafarnaum, města Galilejského, a učil je tam v sobotu. ³² A žasli nad jeho učením, neboť řeč jeho byla mocná. ³³ Byl pak v synagoze člověk, který měl ducha nečistého; a ten vykřikl hlasem velikým ³⁴ řka: „Ha, co tobě do nás, Ježíši Nazaretský? Přišel jsi nás zahubit? Víím, kdo jsi: Světec Boží“. ³⁵ I přikázal mu Ježíš řka: „Umlkni a vyjdi od něho“. A duch zlý vrhnuv jej doprostřed, vyšel od něho nic mu neuškodiv. ³⁶ I padl úžas na všechny

Lukáš 4, 37—5, 3.

a rozmlouvali vespolek řkouce: „Jaké jest to siovo, že s mocí a silou rozkazuje duchům nečistým, a vycházejí?“ ³⁷ A rozcházela se pověst o něm na každé místo té krajiny.

³⁸ Ježíš pak vyšed ze synagogy, vstoupil do domu Šimonova; tchyně Šimonova však byla stížena velikou zimnicí; i prosili ho za ni. ³⁹ A on postaviv se nad ní přikázal zimnici. I přestala jí. A ona hned vstavši, posluhovala jim.

⁴⁰ Když pak slunce zapadlo, všichni, kteří měli nemocné rozličnými neduhy, přivedli je k němu; on pak vzkládaje ruce na jednoho každého z nich, uzdravoval je. ⁴¹ Vycházeli však od mnohých i duchové zlí, křičíce a volajíce: „Ty jsi Syn Boží“. Ale on hroze nedopouštěl jim mluvit, neboť věděli, že jest Vykupitelem.

⁴² Když pak se rozednilo, vyšed odebral se na místo osamělé, a zástupové hledali ho a přišli až k němu a zdržovali jej, aby neodcházel od nich. ⁴³ Ale on řekl jim: „Také jiným městům musím zvěstovati království Boží, neboť k tomu byl jsem poslán“. ⁴⁴ I hlásal v synagogách galilejských.

KAPITOLA 5.

Zázračné zahrnutí ryb. První učení Páně,
v. 1—11.

¹ I stalo se, když zástupové na něho naléhali, aby slyšeli slovo Boží, on stál podle jezera Genesaretského. ² A uzřel dvě lodi, any stojí podle jezera, rybáři pak vystoupivše z nich vypírali sítě. ³ I vstoupil na jednu loď, která patřila Šimonovi, a žádal ho, aby odrazil maličko

od země. A posadiv se, učil z lodi zástupy.
⁴ Když pak přestal mluvit, řekl k Šimonovi: „Zajeď na hlubinu a rozestřete sítě své k lovení“. ⁵ A Šimon odpovídaje řekl jemu: „Mistře, po celou noc pracovavše nic jsme nechytili, ale k slovu tvému rozestru síť“. ⁶ A když to učinili, zahrnuli veliké množství ryb, a síť jejich se trhala. ⁷ I pokynuli svým druhům, kteří byli na jiné lodi, aby přišli a jim pomohli. I přišli a naplnili obě lodi, takže se (téměř) potopovaly. ⁸ Uzřev to Šimon Petr padl k nohám Ježíšovým a řekl: „Odejdi ode mne, Pane, neboť jsem člověk hříšný“. ⁹ Úžas zajisté pojal ho a všechny, kteří byli s ním, nad lovem ryb, který učinili; ¹⁰ podobně i Jakuba a Jana, syny Zebedeovy, kteří byli společníky Šimonovými. I řekl Ježíš Šimonovi: „Neboj se, od toho času budeš lidi lovit“. ¹¹ A přirazivše lodi k zemi, opustili všecko a šli za ním.

Uzdravení nemocného a ochrnulého, v. 12—26.

¹² Když pak byl v jednom městě, byl tam muž, plný malomocenství, a ten uzřev Ježíše, padl na tvář a prosil ho řka: „Pane, chceš-li, můžeš mě očistiti“. ¹³ I vztahl ruku a dotkl se ho řka: „Chci, buď čist“. A hned malomocenství odešlo od něho. ¹⁴ A on přikázal mu, aby nikomu (o tom) nepravil, nýbrž (řekl): „Jdi, ukaž se knězi a obětuj za očistění své, jak přikázal Mojžíš, na svědectví jim“. ¹⁵ Ale pověst o něm rozšiřovala se vždy více, a mnozí zástupové scházeli se, aby ho slyšeli a byli uzdravováni od svých nemocí. ¹⁶ On však uchyloval se na pustiny a modlil se.

¹⁷ Jednoho dne seděl a učil, a seděli (tam i)

Lukáš 5, 18—31.

fariseové a zákoníci, kteří přišli ze všelike osady galilejské i judské a z Jerusalema, a moc Páně čelila k tomu, aby (je) uzdravoval. ¹⁸ A hle, muži nesli na loži člověka, který byl ochrnulý, a hledali, aby ho vnesli do vnitř a položili před něho, ¹⁹ a nenalezše pro zástup, kudy by ho vnesli, vystoupili na střechu a spustili jej s ložem skrze cihly doprostřed před Ježíše. ²⁰ A on vida jejich víru, řekl: „Člověče, odpouštějí se tobě hříchové tvoji“. ²¹ I počali fariseové a zákoníci mysliti takto: „Kdo jest tento, jenž mluví rouhání? Kdo může odpouštěti hříchy leč jediný Bůh?“ ²² Ale Ježíš seznáv myšlení jejich, odpověděl a řekl jim: „Co to myslíte v srdci svém? ²³ Co jest snazší, říci: ‚Odpouštějí se tobě hříchy‘, čili říci: ‚Vstaň a chod‘?‘ ²⁴ Abyste však věděli, že má moc Syn člověka na zemi odpouštěti hříchy, (řekl ochrnulému): Tobě pravím: Vstaň, vezmi lože své a jdi do domu svého“. ²⁵ A hned vstav před nimi, vzal lože, na němž byl ležel, a odešel do domu svého velebě Boha. ²⁶ I pojal úžas všecky, a velebili Boha; a byli naplněni bázní řkouce: „Viděli jsme dnes věci neuvěřitelné“.

Ježíš povolává Matouše a poučuje o postě soukromém, v. 28—39.

²⁷ A potom vyšed, spatřil celníka jménem Levi, an sedí u celnice, a řekl jemů: „Pojď za mnou“. ²⁸ A on opustiv všecko, vstal a šel za ním. ²⁹ I učinil mu Levi hostinu velikou v domě svém, a veliký byl zástup celníkův a jiných, kteří s ním stolovali. ³⁰ I reptali fariseové a zákoníci jejich, pravíce k jeho učeníkům: „Proč s celníky a hříšníky jíte a pijete?“ ³¹ A Ježíš odpo-

Lukáš 5, 32—6, 4.

věděl jim: „Nepotřebují zdraví lékaře, nýbrž nemocní. ³² Nepřišel jsem volat spravedlivé, nýbrž hříšné ku pokání. ³³ Oni pak řekli k němu: „Proč učeníci Janovi postí se často a konají modlitby, podobně i farisejští, tvoji pak jedí a pijí?“ ³⁴ A Ježíš řekl jim: „Můžete ukládati svatebníkům, aby se postili, pokud ženich jest s nimi? ³⁵ Přejde však doba, kdy ženich bude odňat od nich; tehda budou se postiti v těch dnech“. ³⁶ Právil pak k nim i podobenství: „Nikdo nepřišívá záplaty z roucha nového k rouchu starému, sic jinak i nové roucho roztrhne, i k starému se hodit nebude záplata z roucha nového. ³⁷ A nikdo nevlévá vína mladého do měchů starých, sic víno mladé roztrhne měchy a samo vyteče a měchy zničí; ³⁸ ale víno mladé má se vlévati do měchů nových, a obé se zachová. ³⁹ A nikdo, jenž pil staré (víno), nechce hned mladého, neboť praví: „Staré jest lepší““.

KAPITOLA 6.

Pán Ježíš zastává se učeníků trhajících klasy a uzdravuje člověka s uschlou rukou, v. 1—11.

¹ I stalo se v sobotu druhoprvní, že šel obilím, a učeníci jeho trhali klasy a vymílajíce je rukama, jedli. ² Někteří z fariseů však řekli: „Proč tak činíte, co není dovoleno v sobotu?“ ³ Ježíš odpověděl jim: „Nečetli jste ani to, co David učinil, když dostal hlad on i ti, kteří byli s ním? ⁴ Jak vešel do domu Božího a obdržev chleby předklonné, jedl a dal i těm, kteří byli s ním, jimž není dovoleno jísti leč jedině kně-

Lukáš 6, 5—16.

žím?“ ⁵ A pravil jim: „Pánem i soboty jest Syn člověka“.

⁶ V sobotu druhou pak vešel do synagogy a učil. A byl tam člověk, jehož pravá ruka byla uschlá. ⁷ I pozorovali ho zákoníci a fariseové, bude-li v sobotu uzdravovati, aby našli, z čeho by jej obžalovali. ⁸ On však znal myšlení jejich; i řekl člověku, jenž měl uschlou ruku: „Vstaň a postav se doprostřed“. I vstal a postavil se. ⁹ Ježíš pak řekl k nim: „Ptám se vás: Jest dovoleno v sobotu dobře činiti, čili zle, život zachovati či-li zahubiti?“ ¹⁰ A pohleděv kolem na ně na všechny, řekl tomu člověku: „Vztáhni ruku svou“. I vztáhl, a ruka jeho byla uzdravena. ¹¹ Oni však naplnili se nesmyslností a umlouvali se vespolek, co by učinili Ježíšovi.

Pán Ježíš volí apoštoly a káže na hoře,
v. 12—49.

¹² Stalo se pak v těch dnech, že vyšel na horu se pomodlit a přes noc setrval na modlitbě k Bohu. ¹³ A když se rozednilo, povolal k sobě učeníky své a vyvolil z nich dvanáct, jež také apoštoly nazval: ¹⁴ Šimona, jemuž dal jméno Petr, a Ondřeje, bratra jeho, Jakuba a Jana, Filipa a Bartoloměje, ¹⁵ Matouše a Tomáše, Jakuba (syna) Alfeova, a Šimona, jenž sluje Horlivec, ¹⁶ a Judu (bratra) Jakubova, a Jidáše

6. Druhoprvní, t. j. v první sobotu po druhém svátku velikonočním (druhého roku veřejného života Kristova), aneb jak někteří vykládají, první sobotu po velikonicích (řečeného roku), takže by ta sobota byla i první od velikonoc, když by se nepočítala sobota připadající do oktávy velikonoční, i druhá, když by se ona sobota také počítala.

Lukáš 6, 17—31.

iškariotského, jenž se stal zrádcem. ¹⁷ A sestoupiv s nimi, stanul na rovině, (jakož) i zástup učeníků jeho a četné množství lidu ze všeho Judska i z Jerusalema a z přímořské krajiny tyrské a sidonské, ¹⁸ kteří přišli, aby jej poslechli a byli uzdraveni od svých neduhů. A byli uzdravováni také ti, kteří byli trápeni od duchů nečistých. ¹⁹ A veškeren zástup hledal se ho dotknouti, neboť moc vycházela od něho a uzdravovala všechny. ²⁰ A tu on pozdvih oči na své učeníky pravil:

„Blahoslavení (jste vy) chudí, neboť vaše jest království Boží. ²¹ Blahoslavení, kteří nyní lačníte, neboť budete nasyceni. Blahoslavení, kteří nyní pláčete, neboť budete se smáti. ²² Blahoslavení budete, když lidé vás budou nenáviděti, a když vás vyobcují a potupí a jméno vaše jako špatné vyvrhnou pro Syna člověka. ²³ Radujte se v ten den a veselte se, neboť hle, odplata vaše hojná jest v nebesích; vždyť taktéž činívali prorokům otcové jejich“.

²⁴ „Avšak běda vám bohatým, neboť již máte potěšení své. ²⁵ Běda vám, kteří jste nasyceni, neboť budete lačněti. Běda vám, kteří se smějete nyní, neboť budete kvíleti a plakati. ²⁶ Běda, když budou o vás dobře mluvit všichni lidé, neboť taktéž činívali prorokům nepravým otcové jejich“.

²⁷ „Ale vám, kteří mne posloucháte, pravím: Milujte nepřátele své, ²⁸ dobrořečte těm, kteří vám zlořečí, a modlete se za ty, kteří vás pomlouvají. ²⁹ Tomu, kdo tě bije v líce, nastav i druhé, a před tím, jenž ti bere plášť, nebraň ani sukně. ³⁰ Tomu, kdo tě prosí, dej, a od toho, jenž bere, co jest tvoje, nežádej zpět. ³¹ A jak

Lukáš 6, 32—45.

chcete, aby lidé činili vám, i vy činite jim.

³² A milujete-li ty, kteří milují vás, jaký máte vděk? Vždyť i hříšníci milují ty, kteří je milují.

³³ A činite-li dobře těm, kteří vám dobře činí, jaký máte vděk? Vždyť i hříšníci to činí.

³⁴ A půjčíte-li těm, od nichž se nadějete, že to zase dostanete, jaký máte vděk? Vždyť i hříšníci půjčují hříšníkům, aby dostali zase tolikéž.

³⁵ Ale milujte nepřátele své, dobře činite a půjčujte, nic (nazpět) nečekajíce: a odplata vaše bude hojná, a budete podobni Nejvyššímu, neboť on jest dobrotivý k nevďečným i zlým“.

³⁶ „Budte (tedy) milosrdní, jakož i Otec váš milosrdný jest. ³⁷ Nesudte, a nebudete souzeni; neodsuzujte, a nebudete odsouzeni; odpouštějte, a bude vám odpuštěno. ³⁸ Dávejte, a bude vám dáno; míru dobrou a natlačenou a natřesenou a vrchovatou dají do klína vašeho; neboť jakou měrou měříte, takovou bude vám odměřeno“.

³⁹ Pověděl pak jim i podobenství: „Může slepý vésti slepého? Nepadnou-liž oba do jámy? ⁴⁰ Není učeník nad mistra, ale dokonalý bude každý, bude-li jako mistr jeho. ⁴¹ Proč však vidíš třísku v oku bratra svého a trám ve svém oku nepozoruješ? ⁴² Aneb kterak můžeš říci bratru svému: ‚Bratře, nechej, ať vytrhnu třísku z oka tvého‘, sám ve svém oku trám nevida? Pokrytče, vyvrz nejprve trám z oka svého, a potom přihlédni, abys vyvrhl třísku z oka bratra svého. ⁴³ To zajisté není strom dobrý, jenž přináší ovoce špatné, ani strom špatný, jenž nese ovoce dobré. ⁴⁴ Neboť každý strom poznává se po ovoci svém; nečesajíť s trní fíkův, ani nesbírají s bodláčí hroznů. ⁴⁵ Dobrý člověk z dobré zásoby srdce svého

Lukáš 6, 46—7, 7.

vyndává věci dobré, a zlý člověk ze špatné záměry vyndává věci špatné; neboť z hojnosti srdce mluví ústa jeho“.

⁴⁶ „Proč však říkáte mi: ‚Pane, Pane‘, a nečiníte, co pravím? ⁴⁷ Každý, kdo přichází ke mně a slyší slova má a je koná — o tom ukáži vám, komu jest podoběn. ⁴⁸ Podoběn jest člověku, jenž stavě dům kopal hluboko a položil základ na skálu. Když pak povstala povodeň, obořila se řeka na ten dům a nemohla jím pohnouti, neboť byl založen na skále. — ⁴⁹ Kdo však slyší a nekoná, podoběn jest člověku, jenž postavil dům na zemi bez základu, na který se obořila řeka a hned padl, a pád domu toho byl veliký“.

KAPITOLA 7.

Služebník setníkův uzdraven, mládenec v Naimu vzkříšen, v. 1—17.

¹ Když pak dokončil všechna ta slova svá k lidu, vešel do Kafarnaum. ² Služebník pak jednoho setníka jsa nemocen blížil se k smrti, a ten byl u něho ve vážnosti. ³ I uslyšev o Ježíšovi, poslal k němu židovské starší s prosbou, aby přijda uzdravil služebníka jeho. ⁴ A oni přišedše k Ježíšovi, prosili ho snažně řkouce: „Hoden jest, abys mu to prokázal; ⁵ neboť miluje národ náš a sám postavil nám synagogu“. — ⁶ Ježíš tedy šel s nimi. A když byl již nedaleko od domu, setník poslal k němu přátele, aby mu řekli: „Pane, neobtěžuj se, neboť nejsem hoden, abys vešel pod střechu mou; ⁷ proto jsem ani nepokládal se za hodna, abych přišel k tobě;

Lukáš 7, 8—20.

ale rci slovo, a uzdraven bude služebník můj.
⁸ Neboť i já jsem člověk pod mocí postavený, maje pod sebou vojáky, a dím tomuto: „Jdi“, i jde, a jinému: „Přijď“, a přijde, a svému služebníkovi: „Učiň toto“, i učiní“. ⁹ Uslyšev to Ježíš podivil se a obrátiv se k zástupu, který šel za ním, řekl: „Vpravdě pravím vám: ani v lidu israelském nenalezl jsem víry tak veliké“. ¹⁰ A když se navrátili domů ti, kteří byli posláni, našli zdravým služebníka, jenž byl nemocen.

¹¹ Potom šel do města, které slove Naim, a šli s ním učeníci jeho a zástup veliký. — ¹² Když pak se přiblížili ke bráně města, vynášeli mrtvého, jediného syna matky jeho, a ta byla vdova, a četný zástup lidu z města (šel) s ní. ¹³ Spatřiv ji Pán, slitoval se nad ní a řekl jí: „Neplač“. ¹⁴ A přistoupiv dotkl se mar; ti pak, kteří (jej) nesli, zastavili se. — I řekl: „Mládenče, tobě pravím, vstaň“. ¹⁵ A posadil se ten, jenž byl mrtvý, a počal mluvit. I dal jej matce jeho. ¹⁶ Pojala pak všechny bázeň a velebili Boha řkouce: „Prorok veliký povstal mezi námi“ a „Bůh navštívil lid svůj“. ¹⁷ A rozšířilo se o něm slovo to po celém Judsku a po všem okolí.

Poselství Jana Křtitele, v. 18—35.

¹⁸ I zvěštovali Janovi učeníci jeho o všech těchto věcech. ¹⁹ A tu Jan povolav k sobě dva ze svých učeníků, poslal je k Ježíšovi se vzkazem: „Ty-li jsi ten, který přijíti má, či-li jiného čekáme?“ ²⁰ Přišedše tedy k němu muži ti řekli: „Jan Křtitel poslal nás k tobě se vzkazem: „Ty-li jsi ten, který přijíti má, či-li jiného čekáme?““

Lukáš 7, 21—34.

²¹ V touž hodinu pak uzdravil mnohé od ne-
duhův a nemocí a duchů zlých, a mnoha slepcům
udělil zrak. ²² I odpověděl jim a řekl: Jděte
a zvěstujte Janovi, co jste slyšeli a viděli: Slepí
vidí, kulhaví chodí, malomocní se očišťují, hluší
slyší, mrtví vstávají z mrtvých, chudým se zvě-
stuje evangelium, ²³ a blahoslavený jest, kdo
nebude se horšiti nade mnou“. ²⁴ A když po-
slové Janovi odešli, počal mluvit k zástupům
o Janovi: „Co jste vyšli na poušť viděti? třtinu-li
větrem se klátící? ²⁵ (Nikoli), nýbrž co jste vyšli
viděti? člověka-li měkkým rouchem oděného?
Hle, ti, kteří nosí roucho skvostné a žijí v roz-
koších, v domech královských jsou. ²⁶ Co tedy
jste vyšli viděti? Proroka-li? Zajisté; pravím
vám; i více nežli proroka. ²⁷ Tento jest, o němž
jest psáno: „Hle, já posílám anděla
svého před tváří tvou, který při-
praví cestu tvou před tebou“. ²⁸ Neboť
pravím vám: Mezi zrozenci ženinými není žád-
ného proroka většího nad Jana Křtitele; avšak
(i ten), kdo menší jest v království Božím, větší
jest než on. ²⁹ A veškeren lid uslyšev ho i cel-
níci uznali Boha davše se pokřtiti křtem Ja-
novým, ³⁰ ale fariseové a zákoníci pohrdli sami
proti sobě úradkem Božím, nedavše se pokřtiti
od něho: ³¹ Komu tedy připodobním lidí poko-
lení tohoto a komu jsou podobni? ³² Podobni
jsou chlapcům, kteří sedí na náměstí a k sobě
vespolek volají a říkají „Pískali jsme vám, a
netančili jste. Naříkali jsme a neplakali jste“.
³³ Neboť přišel Jan Křtitel ani nejeda chleba, ani
nepije vína, a pravíte: „Má zlého ducha“. ³⁴ Přišel
Syn člověka jeda i pije, a pravíte: „Hle, člověk
žrout a pijan vína, přítel celníkův a hříšníkův“.

Lukáš 7, 35—49.

³⁵ Avšak uznána byla ta moudrost ode všech moudrých“.

Kající hříšnice před Pánem Ježíšem, v. 36—50.

³⁶ Prosil pak ho jeden z fariseů, aby s ním pojedl. I vešel do domu fariseova a zaujal místo u stolu. ³⁷ A hle, žena, která byla v městě jako hříšnice (známa), dověděvši se, že stoluje v domě fariseově, přinesla alabastrovou nádobu masti, ³⁸ a postavivši se vzadu u nohou jeho, počala (plačíc) smáčeti slzami nohy jeho a utírala je vlasy hlavy své a líbala nohy jeho a mazala je mastí. ³⁹ Uzřev pak to fariseus, který ho pozval, pravil sám u sebe: „Kdyby tento byl prorokem, věděl by, kdo a jaká jest ta žena, která se ho dotýká; neboť jest hříšnice“. ⁴⁰ Ale Ježíš osloviv jej řekl: „Šimone, mám ti něco povědět“. On pak řekl: „Mistře, pověz“. ⁴¹ „Jakýsi věřitel měl dva dlužníky; jeden byl mu dlužen pět set denárů a druhý padesát. ⁴² Poněvadž neměli, čím by zaplatili, odpustil oběma. Který tedy z nich miluje ho více?“ ⁴³ Odpověděl Šimon iekl: „Myslím, že ten, jemuž více odpustil“. A on řekl jemu: „Dobře jsi usoudil“. ⁴⁴ A obrátiv se k ženě, řekl k Šimonovi: „Vidíš tuto ženu? Vešel jsem do domu tvého; vody na nohy mé jsi nepodal, tato však slzami smočila mé nohy a utřela je vlasy svými. ⁴⁵ Políbení jsi mi nedal, tato však, jak vešla, nepřestala líbatí mé nohy. ⁴⁶ Olejem nepomazal jsi hlavy mé, tato však mastí pomazala nohy mé. ⁴⁷ Proto pravím tobě, odpouštějí se jí hříchy mnohé, neboť milovala mnoho. Komu pak méně se odpouští, méně miluje“. ⁴⁸ I řekl k ní: „Odpouštějí se tobě hříchy“. ⁴⁹ A tu počali spolustolující říkati sami u sebe:

„Kdo jest tento, jenž i hříchy odpouští?“ ⁵⁰ Ale Ježíš řekl k ženě: „Víra tvá tě spasila; jdi v pokoji“.

KAPITOLA 8.

Pán Ježíš uče prochází Galileí. Podobenství o rozsevači. Příbuzní Páně, v. 1 21.

¹ Potom chodil po městech a vesnicích, hlásaje a zvěstuje o království Božím, a dvanáct (apoštolů) s nim, též některé ženy, které byly uzdraveny od zlých duchův a od nemocí: Maria zvaná Magdalena, od níž vyšlo sedm duchův zlých, ³ Johanna manželka Chuzy, správce Herodova, a Susanna a mnoho jiných, které mu přisluhovaly ze svých statkův.

⁴ Když pak se scházel zástup četný a od měst brali se k němu, pravil podobenstvím: ⁵ „Vyšel rozsevač, aby rozséval símě své, a když rozséval, některá zrna padla vedle cesty, a byla pošlapána, a ptáci nebeští sezobali je. ⁶ A jiné padlo na skálu a vzešedši uschlo, poněvadž nemělo vláhy. ⁷ A jiné padlo mezi trní, a trní spoluvzrostlé udusilo je. ⁸ A jiné padlo v zemi dobrou a vzešedši vydalo užitek stonásobný“. To pověděv zvolal: „Kdo má uši k slyšení, slyš“.

⁹ I otázali se ho učeníci jeho, co to podobenství znamená. ¹⁰ On pak řekl: „Vám dáno jest znáti tajemství království Božího, ostatním však v podobenstvích, aby hledíce neviděli a poslouchajíce nesrozuměli. ¹¹ Tento pak jest rozum v podobenství: Símě jest slovo Boží. ¹² Těmi, kteří (jsou) vedle cesty, rozumějí se ti, kteří slyší; potom přichází ďábel a odnímá to slovo ze srdce jejich, aby uvěřice spasení ne-

Lukáš 8, 13—25.

byli. ¹³ Těmi pak, kteří na skále (jsou), rozumějí se ti, kteří, když slyší, přijímají slovo s radostí; ale ti nemají kořene: na čas věří a v čas pokušení odstupují. ¹⁴ Oním pak, jež padlo do trní, rozumějí se ti, kteří uslyšeli, ale na cestě udušování bývají od péči o bohatství a rozkoši života, a nepřinášejí užitku. ¹⁵ A tím, které jest v zemi dobře, rozumějí se ti, kteří uslyševše slovo, uchovávají jej v srdci dobrém a výborném a přinášejí užitek v trpělivosti. ¹⁶ Nikdo pak rozsvitiv svíci nepřikrývá ji nádobou ani nestaví ji pod postel, nýbrž na svícen ji staví, aby viděli slovo ti, kteří vcházejí; ¹⁷ neboť nic není tajno, co se neprojeví, a nic skryto, co by se nepoznalo a nepřišlo na jevo. ¹⁸ Vizte tedy, jak slyšíte: neboť kdo má, tomu bude dáno, a kdo nemá, od toho bude odňato i to, co myslí, že má“.

¹⁹ Přišli pak k němu matka a bratři jeho, ale pro zástup nemohli se k němu dostat. ²⁰ I oznámili mu: „Matka tvá a bratři tvoji stojí venku a chtějí tě viděti“. ²¹ Ale on odpověděv řekl k nim: „Matka má a bratři moji jsou tito, kteří slovo Boží slyší a plní“.

Ježíš utiňuje bouři a uzdravuje posedlého gerasenského, v. 22—39.

²² Jednoho dne pak vstoupil na lodičku se svými učeníky a řekl k nim: „Přeplavme se přes jezero“. I odrazili. ²³ A když se plavili, usnul. I přišla vichřice na jezero, a zalévali se a byli v nebezpečení. ²⁴ Přistoupivše pak k němu, vzbudili ho a řekli: „Mistře, mistře, hyneme“. A on vstav, přikázal větru a návalu vody, a nastalo ticho. ²⁵ I řekl k nim: „Kde jest víra

vaše?“ Ale oni jsouce ustrašení, podivili se a pravili k sobě vespolek: „I kdo jest tento, že i větrům a moři přikazuje, a poslouchají ho?“

²⁶ I připluli do krajiny gerasenské, která jest proti Galilei. ²⁷ A když vystoupil na zemi, potkal se s ním jeden muž z města, který měl ducha zlého již po mnoho časů, a neodíval se rouchem ani nezůstával v domě, nýbrž v hrobech. ²⁸ Ten uzřev Ježíše, padl před ním a vykřiknuv hlasem velikým pravil: „Co jest ti do mne, Ježíši, Synu Boha Nejvyššího? Prosím tě, netrap mě“. ²⁹ Přikazoval totiž duchu nečistému, aby vyšel od toho člověka. Neboť již po mnoho časů jej uchvacoval; i býval spoután řetězy a okovy a hlídán, ale on přetrháváje pouta, býval puzen od ducha zlého na pouště. ³⁰ I otázel se ho Ježíš řka: „Jak se jmenuješ?“ On pak řekl: „Pluk“, neboť mnoho duchů zlých vešlo do něho. ³¹ A prosili ho, aby jim nepřikazoval jíti do propasti (pekelné). ³² Bylo pak tam stádo mnoha vepřů, kteří se pásli na hoře; i prosili ho, aby jim dovolil do nich vejíti. A povolil jim to. ³³ Vyšedše tedy duchové zlí od toho člověka, vešli do vepřů, a tu hnalo se stádo srázem do jezera a utonulo. ³⁴ Ti pak, kteří je pásli, uzřevše, co se stalo, utekli a ohlásili to po městě i po venkově. ³⁵ I vyšli (lidé), aby viděli, co se stalo, a přišedše k Ježíšovi, našli člověka, od něhož duchové zlí vyšli, an sedí u nohou Ježíšových oděn a při zdravé mysli; i báli se. ³⁶ Ti, pak, kteří to byli viděli, pověděli jim (také), kterak posedlý byl uzdraven. ³⁷ I prosilo ho veškeré množství krajiny gerasenské, aby odešel od nich, neboť byli pojatai bázní velikou. On tedy vstoupiv na loď, navrátil

se. ³⁸ Prosil ho pak ten muž, od něhož duchové zlí vyšli, by směl býti s ním. Ale Ježíš propustil ho řka: ³⁹ „Navrať se do domu svého a vypravuj, jak veliké věci učinil ti Bůh“. I odešel po celém městě, hlásaje, jak veliké věci učinil mu Ježíš.

Uzdravení ženy krvotoké a vzkříšení dcery Jairovy, v. 40—56.

⁴⁰ A když Ježíš se navrátil, přijal ho zástup; neboť všichni jej očekávali. ⁴¹ A hle, přišel muž jménem Jair, a ten byl představeným synagogy. A pad k nohám Ježíšovým, prosil ho, aby vešel do jeho domu; ⁴² neboť měl jedinou dceru as dvanáctiletou, a ta umírala. I přihodilo se, když šel, zástupové tlačili se na něj. ⁴³ A jedna žena, která měla krvotok dvanáct rokův a vynaložila na lékaře všecken statek svůj, aniž mohla býti od koho uzdravena, ⁴⁴ přistoupivši od zadu dotkla se třepení roucha jeho, a hned se zastavil krvotok její. ⁴⁵ I řekl Ježíš: „Kdo jest ten, jenž se mě dotkl?“ A když všichni popírali, řekl Petr a ti, kteří byli s ním: „Mistře, zástupové se tisknou a tlačí na tebe, a pravíš: „Kdo jest ten, jenž se mě dotkl?““ ⁴⁶ Ale Ježíš řekl: „Dotkl se mě někdo, neboť já vím, že moc vyšla ode mne“. ⁴⁷ Vidouc tedy žena, že se ne-utajila, třesouc se přišla a padši před ním, pověděla přede vším lidem, z které příčiny se ho dotkla a kterak se hned uzdravila. ⁴⁸ On pak řekl jí: „Dcero, víra tvá tě uzdravila, jdi v pokoj“. ⁴⁹ Když ještě mluvil, přišel kdosi od představeného synagogy a řekl jemu: „Dcera tvá zemřela, neobtěžuj mistra“. ⁵⁰ Ale Ježíš uslyšev to slovo, pravil otci té dívky: „Neboj se, toliko

Lukáš 8, 51—9, 9.

věř, a bude zdráva“. ⁵¹ A vešel do domu, ne-
nechal nikoho vejíti s sebou, leč Petra a Jakuba
a Jana a dívčina otce i matku. ⁵² Plakali pak
všichni a kvíleli pro ni. Ale on řekl: „Neplačte,
(dívka) neumřela, nýbrž spí“. ⁵³ I posmívali se
mu, vědouce, že zemřela. ⁵⁴ On však vzav ji za
ruku, zavolal ji řka: „Dívko, vstaň“. ⁵⁵ I na-
vrátil se duch její, a vstala hned. A nařídil, aby
jí dali jísti. ⁵⁶ I žasli a divili se její rodiče, ale
on přikázal jim, aby nikomu neříkali, co se stalo.

KAPITOLA 9.

První rozeslání apoštolů. Herodovo mínění o Kristu, v. 1—10.

¹ Povolav pak k sobě dvanáct apoštolů, dal
jim moc a sílu nade všemi duchy zlými i uzdra-
vovati neduhy, ² a poslal je hlásat království
Boží a hojit nemocné. ³ I řekl jim: „Ničeho
neberte na cestu, ani holi, ani mošny, ani chleba,
ani peněz, ani po dvou sukních nemějte. ⁴ A do
kteréhokoli domu vejdete, tam zůstávejte a od-
tud vycházejte. ⁵ A kde vás nepřijmou, z toho
města vycházejíce, setřeste i prach s nohou
svých na svědectví proti nim“. ⁶ I vyšli a cho-
dili po vesnicích, zvěstujíce evangelium a uzdra-
vujíce všudy.

⁷ Uslyšel pak Herodes tetrarcha o všem, co
činil (Ježíš), a byl v rozpacích, ⁸ neboť někteří
říkali: „Jan vstal z mrtvých“, jiní: „Eliáš se
objevil“, jiní pak: „Jeden ze starých proroků
vstal z mrtvých“. ⁹ I řekl Herodes: „Jana jsem
sťal; kdo však jest tento, o němž slyším takové
věci?“ A hledal ho spatřiti.

Lukáš 9, 10—20.

Návrat apoštolův a nasycení pěti tisíc mužů,
v. 10—17.

¹⁰ A když se apoštolé vrátili, vypravovali mu všechno, co činili; i pojal je a odebral se (s nimi) v soukromí na místo osamělé, které jest u Betsaidy. ¹¹ Seznavše to zástupové, šli za ním; i přijal je a mluvil jim o království Božím a uzdravoval ty, kteří uzdravení potřebovali. ¹² Ale den počal se nachylovati. I přistoupilo k němu dvanácte a řekli jemu: „Rozpusť zástupy, aby odejdouce do okolních vesnic a dvorců se ubytovali a našli si pokrm; neboť zde jsme na místě osamělém“. ¹³ Ale on řekl jim: „Dejte vy jim jísti“. Oni pak řekli: „Nemáme více než pět chlebův a dvě ryby, leč bychom snad odešli a nakoupili pokrmů pro všechny zástup tento“. ¹⁴ Bylo pak tam asi pět tisíc mužů. I řekl učeníkům svým: „Rozsadte je ve skupinách (as) po padesáti“. ¹⁵ I učinili tak a rozsadili všechny. ¹⁶ Vzav pak pět chlebův i dvě ryby a pohlédnuv k nebi, požehnal je a rozlámav je, dával učeníkům, aby je položili před zástupy. ¹⁷ I jedli všichni a nasýtli se. A bylo sebráno, co jim zbylo, dvanáct košů kousků.

Petrovo vyznání; předpověď Kristova utrpení;
potřeba přemáhati se, v. 18 – 27.

¹⁸ Když pak se modlil o samotě, byli s ním učeníci jeho. I otázal se jich: „Kým mě praví býti zástupové?“ ¹⁹ A oni odpověděli: „Janem Křtitelem“, a jiní: „Eliášem“, jiní pak, že jeden z proroků vstal z mrtvých. ²⁰ I řekl jim: „Vy

Lukáš 9, 21—32.

však kým mne býti pravíte?“ A Šimon Petr odpověděl: „Kristem Božím“.

²¹ I přikázal jim přísně, aby neříkali toho nikomu, pravě: ²² „Syn člověka musí mnoho trpěti a zavržen býti od starších a velekněží i zákoníkův a býti zabit a třetího dne vstáti z mrtvých“.

²³ A řekl ke všem: „Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sebe sám a vezmi kříž svůj každodenně a následuj mne. ²⁴ Neboť kdo by chtěl život svůj zachovati, ztratí jej, kdo by však ztratil život svůj pro mne, ten zachová jej. ²⁵ Neboť co prospěje člověku, byť celý svět získal, ale sám sebe zahubil a na sobě škodu utrpěl? ²⁶ Neboť kdo se stydětí bude za mne a za slova má, za toho bude se stydětí Syn člověka, když přijde ve slávě své i Otcově a svatých andělův. ²⁷ Ale pravím vám pravdivě: Jsou někteří mezi přítomnými, kteří neokusí smrti, dokavad neuzří království Božího“.

Proměnění Páně a uzdravení náměsíčníka,
v. 28—44a.

²⁸ Po těchto slovech asi za osm dní pojal Petra a Jakuba a Jana a vyšel na horu, aby se pomodlil. ²⁹ A když se modlil, stal se vzhled jeho obličeje jiným a oděv jeho bílým a stkvoucím. ³⁰ A hle, dva muži rozmlouvali s ním; byli to Mojžíš a Eliáš, ³¹ kteří se ukázali ve slávě; a mluvili o jeho smrti, kterou měl podstoupiti v Jerusalemě. ³² Petr pak a ti, kteří byli s ním, byli obtíženi spánkem; probdévše však, viděli

27. Dokavad neuzří království Božího, t. j. dokavad neuvidí, že církev jest již pevně založena a rozšířena.

Lukáš 9, 33—45.

slávu jeho a dva muže, kteří stáli s ním. ³³ Když pak byli na odchodě od něho, Petr řekl k Ježíšovi: „Mistře, dobře jest nám zde býti; i udělejme tři stánky, jeden tobě a jeden Mojžíšovi a jeden Eliášovi“; nevědělf, co praví. ³⁴ Když to mluvil, nastal oblak a zastínil je; i báli se, když oni vešli do oblaku. ³⁵ A hlas přišel z oblaku řkoucí: „Tento jest Syn můj milý, toho poslouvejte“. ³⁶ A jak se ten hlas stal, shledali Ježíše samotna. A oni mlčeli a nepověděli v těch dnech nikomu ničeho z toho, co viděli.

³⁷ Když pak následujícího dne sestoupili s hory, setkal se s ním zástup veliký. ³⁸ A hle, jeden muž ze zástupu zvolal: „Mistře, prosím tě, vzhledni na syna mého, neboť mám jediného. ³⁹ A hle, duch jej uchvacuje, i křičí znenadání, a poráží ho a lomcuje jím, takže sliní; a stěží od něho odchází vysiluje ho. ⁴⁰ I poprosil jsem učeníky tvé, aby ho vymítli, ale nemohli“. ⁴¹ Odpověděv pak Ježíš řekl: „Ó pokolení nevěřící a převrácené, dokavad mám býti u vás a vás trpěti? Přiveď sem syna svého!“ ⁴² A když přicházel, porazil jej duch zlý a lomcoval jím. ⁴³ I přikázal Ježíš duchu nečistému a uzdravil pacholíka a odevzdal jej otci jeho. ^{44a} A všichni žasli nad velikostí božskou.

Ježíš předpovídá po druhé své umučení i vzkříšení a nabádá k pokoře, v. 44 b—50.

^{44b} A když se všichni divili všem věcem, které činil, řekl k učeníkům svým: „Vy složte ve svém srdci řeči tyto, neboť Syn člověka bude vydán v ruce lidské“. ⁴⁵ Ale oni neporozuměli té výpovědi, a byla zakryta před nimi,

aby jí nepojali; a báli se ho otázati se o té výpovědi.

⁴⁶ Připadla jim pak myšlenka, kdo by z nich byl větší. ⁴⁷ Ale Ježíš vida myšlenky srdce jejich, pojal pachole a postavil je vedle sebe ⁴⁸ a řekl jim: „Kdo přijme pachole toto pro jméno mé, mne přijímá, a kdo mne přijme, přijímá toho, jenž mne poslal. Neboť kdo jest menší mezi vámi všemi, ten jest větší“. ⁴⁹ I promluvil Jan a řekl: „Mistře, viděli jsme kohosi, an ve jménu tvém vymítá duchy zlé; i bránili jsme mu, poněvadž nechodí s námi“. ⁵⁰ Ale Ježíš řekl k němu: „Nebráňte; neboť kdo není proti vám, jest pro vás“.

Jakého smýšlení mají býti Kristovi následovníci,
v. 51—62.

⁵¹ Když pak přicházel čas, kdy měl býti vzat do nebe, předsevzal si pevně, že půjde do Jerusalema. ⁵² I poslal posly před sebou, a ti odešedše vešli do jedné vesnice samařské, aby mu (tam) připravili. ⁵³ Ale nepřijali ho, poněvadž se bral do Jerusalema. ⁵⁴ Uzřevše (to) učenci jeho Jakub a Jan pravili: „Pane, chceš, abychom řekli, by oheň sestoupil s nebe a je zahubil?“ ⁵⁵ Ale on obrátiv se, pokáral je řka: „Nevíte, čího ducha jste. ⁵⁶ Syn člověka nepřišel duše zahubit, nýbrž spasit“. I odešli do jiné vesnice.

⁵⁷ Když pak se brali cestou, kdosi řekl k němu: „Budu tě následovati, kamkoli půjdeš“.

⁵⁵. Nevíte čího ducha jste, že totiž jste povoláni, abyste byli evangelního ducha mírnosti a tichosti a trpělivosti a lásky.

Lukáš 9, 58—10, 9.

⁵⁸ A Ježíš řekl jemu: „Lišky mají doupata a ptáci nebeští hnízda, ale Syn člověka nemá, kde by hlavu položil“. ⁵⁹ K jinému však pravil: „Pojď za mnou“. On pak řekl: „Pane, dovol mi prve odejít a pochovati otce mého“. ⁶⁰ A Ježíš pravil: „Nech, ať mrtví pochovávají své mrtvé, ty však jdi a zvěstuj království Boží“. ⁶¹ I řekl jiný: „Budu tě následovati, Pane, dříve však mi dovol rozloučiti se s těmi, kteří jsou v domě mém“. ⁶² A Ježíš řekl k němu: „Nikdo, jenž položil ruku svou ke pluhu a ohlíží se nazpět, není způsobilý ke království Božímu“.

KAPITOLA 10.

Vyslání sedmdesáti dvou učeníkův a jejich návrat, v. 1—24.

¹ Nato Pán vyvolil ještě jiných sedmdesát dva a poslal je po dvou před sebou do každého města i místa, kam hodlal sám přijíti. ² I pravil k nim: „Žeň sice mnohá jest, ale dělníků málo. Proste tedy Pána žně, aby poslal dělníky na žeň svou. ³ Jděte; hle já posílám vás jako ovce mezi vlky. ⁴ Nenoste (s sebou) měšce, ani mošny, ani obuvi, a nikoho na cestě nepozdravujte. ⁵ Vejdouce do domu, řekněte napřed: ‚Pokoj domu tomuto‘. ⁶ A bude-li tam člověk pokoje hodný, spočine na něm pokoj váš, pakli ne, vrátí se k vám. ⁷ V tom domě pak zůstávejte jedouce a pijíce, co mají; neboť hoden jest dělník mzdy své. Nepřecházejte z domu do domu. ⁸ A když vejdete do města a přijmou vás, jezte (tam), co vám předloží, ⁹ a uzdravujte nemocné, kteří jsou v něm, a rcete jim: ‚Přiblí-

Lukáš 10, 10—23.

žilo se k vám království Boží'. ¹⁰ Když však vejdete do města a nepřijmou vás, vyjděte (tam) na ulice jeho a rcete: ¹¹ „Stíráme vám i prach, který se nám přichytil na nohou z města vašeho; to však vězte, že se přiblížilo království Boží'“ ¹² Pravím vám, že Sodomě bude v onen den lehčeji než městu tomu.

¹³ Běda tobě, Korozaím, běda tobě, Bet-saido! Neboť kdyby v Tyru a Sidonu byly se udály divy, které se děly ve vás, byli by dávno v žínici a popelu sedíce učinili pokání. ¹⁴ Avšak Tyru a Sidonu bude lehčeji na soudě nežli vám. ¹⁵ A ty, Kafarnaum, až do nebe povýšené, až do propasti budeš pohřženo. ¹⁶ Kdo vás slyší, mne slyší, a kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá, kdo však mnou pohrdá, pohrdá tím, jenž mě poslal“.

¹⁷ Navrátilo se pak těch sedmdesát dva s radosti řkouce: „Pane, také zlí duchové se nám poddávají ve jménu tvém“. ¹⁸ I řekl jim: „Viděl jsem satana jako blesk padati s nebe. ¹⁹ Hle, dal jsem vám moc šlapati na hady a na štíry a na veškerou sílu nepřítele, a nic vám neuškodí. ²⁰ Avšak z toho se neradujte, že duchové se vám poddávají, nýbrž radujte se, že jména vaše napsána jsou v nebesích“.

²¹ V tu hodinu zaplesal v Duchu svatém a řekl: „Velebím tebe, Otče, Pane nebe i země, že jsi skryl tyto věci před moudrými a opatnými a zjevil jsi je nedospělým; ano, Otče, že se tak zalíbilo tobě. ²² Všecko jest mi dáno od Otce mého, a nikdo neví, kdo jest Syn, leč Otec, a kdo jest Otec, leč Syn, a komu by chtěl Syn zjeviti“. ²³ A obrátiv se k učeníkům svým pravil: „Blahoslavené oči, které vidí, co vy

Lukáš 10, 24—37.

vidíte. ²⁴ Neboť pravím vám, že mnozí proroci a králové přáli si viděti, co vy vidíte, a neviděli, a slyšeti, co vy slyšíte, a neslyšeli“.

Podobenství o milosrdném Samaritánu,
v. 52—37.

²⁵ A hle, jeden zákoník vstal, aby ho pokoušel; i řekl: „Mistře, co musím učinit, abych obdržel život věčný?“ ²⁶ On pak řekl jemu: „Co jest psáno v zákoně? Kterak (tam) čteš?“ ²⁷ A on odpověděl: „Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého a z celé duše své a ze vši síly své i ze vši mysli své, a bližního svého jako sebe samého“. ²⁸ I řekl jemu: „Dobře jsi odpověděl; to čin a živ budeš“. ²⁹ Ale on chtěje se ospravedlniti, řekl Ježíšovi: „A kdo jest můj bližní?“ ³⁰ I ujal se Ježíš slova a řekl: „Člověk jeden šel z Jerusalema do Jericha a upadl mezi lotry, kteří ho nejen oloupili, nýbrž i zranili, a odešli polomrtva ho nechavše. ³¹ I přihodilo se, že kněz jeden šel tou cestou a uzřev jej pominul. ³² Podobně i levita přibyv k tomu místu a uzřev jej pominul. ³³ Samaritán však jeden konaje cestu přišel k němu a spatřiv ho pohnul se milosrdenstvím. ³⁴ I přistoupil k němu a ovázal jeho rány naliv na ně oleje a vína, a vloživ jej na své hovádko dopravil ho do hospody a měl o něj péči. ³⁵ A druhého dne vyňav dva denáry dal je hospodskému a řekl „Měj o něj péči, a co nad to vynaložíš, já ti nahradím, až se budu vraceti“. ³⁶ Kdo z těch tří zdá se tobě, že byl bližním tomu, jenž upadl mezi lotry?“ ³⁷ A on řekl: „Ten, jenž mu prokázal milosrdenství“. I řekl mu Ježíš: „Jdi, a čin i ty podobně“.

Lukáš 10, 38—11, 7.

Pán Ježíš v domě Marty a Marie, v. 38—42.

³⁸ Když pak se brali cestou, vešel do jedné vesnice, a žena jedna jménem Marta přijala jej do domu svého. ³⁹ A ta měla sestru jménem Marii, která posadivši se k nohám Páně poslouchala slova jeho. ⁴⁰ Ale Marta zabírala se hojnou obsluhou; přistoupivši pak k němu pravila: „Pane, nedbáš-li toho, že sestra má nechala mě samu sloužiti? Řekni jí tedy, ať mi pomůže“. ⁴¹ Ježíš však odpověděl: „Marto, Marto, pečlivá jsi a znepokojuješ se ve mnoha věcech, ⁴² ale jednoho jest zapotřebí. Maria nejlepší stránku vyvolila, která nebude odňata od ní“.

KAPITOLA 11.

Pán Ježíš poučuje o modlitbě, v. 1—13.

¹ I stalo se, když se na jednom místě modlil, že jak přestal, řekl mu jeden z učeníků jeho: „Pane, nauč nás modliti se, jakož i Jan naučil učeníky své“. ² A on řekl jim: „Když se modlíte rcete: ‚Otče, posvěť se jméno tvé. Přijď království tvé.‘ ³ Chléb náš vezdejší dej nám dnes. ⁴ A odpusť nám naše hříchy, neboť i my odpouštíme k ždému viníku našemu. A neuveď nás v pokušení“.

⁵ A řekl jim: „Kdo z vás bude míti přítele, jenž, půjde-li k němu o půlnoci a řekne-li mu: ‚Příteli, půjč mi tři chleby, ⁶ neboť přítel můj přišel z cesty ke mně, a nemám, co bych mu předložil‘, ⁷ odpovídaje z vnitřka by mu řekl: ‚Nečiň mi obtíže; dveře jsou již zavřeny, a děti mé jsou se mnou na loži; nemohu vstáti a dáti

Lukáš 11, 8 --22.

tobě!“⁸ (A jestliže on tlouci nepřestane), pravím vám: Ačkoli vstana nedá mu proto, ze jest přítelem jeho, přece pro neodbytnost jeho zvedne se a dá jemu, kolik potřebuje.⁹ I já pravím vám: Proste, a bude vám dáno, hledejte a naleznete, tlucte, a bude vám otevřeno;¹⁰ neboť každý, kdo prosí, bere; a kdo hledá, nalézá, a tomu, kdo tluče, bude otevřeno.¹¹ Zdali kdo z vás podá synu svému kámen, když ho jako otce bude prositi za chléb? Anebo jestli za rybu, zdali místo ryby dá jemu hada? ¹² Aneb bude-li ho prositi za vejce, podá jemu štíra? ¹³ Jestliže tedy vy, jsouce zlí, umíte dobré dary dávatí dítkám svým, čím spíše Otec nebeský dá ducha dobrého těm, kteří ho prosí“.

Uzdravení posedlého. Zloba fariseův, v. 14 – 36.

¹⁴ I vymítal ducha zlého, a ten byl němý. A když vyvrhl ducha zlého, němý mluvil; i podivili se zástupové. ¹⁵ Někteří z nich však řekli: „Beelzebubem, knížetem duchů zlých, vymítá zlé duchy“. ¹⁶ A jiní pokoušejíce ho, žádali na něm znamení s nebe. ¹⁷ Ale on znaje myšlení jejich řekl jim: „Každé království proti sobě rozdělené zpustne, a dům na dům padne. ¹⁸ Jestli tedy také satan proti sobě rozdělen jest, kterak obstojí království jeho? Neboť pravíte, že já Beelzebubem vymítám duchy zlé. ¹⁹ A vymítám-li já duchy zlé Beelzebubem, kým vymítají je synové vaši? Protož oni budou soudci vašimi. ²⁰ Jestli však prstem Božím vymítám duchy zlé, tož přišlo k vám království Boží. ²¹ Když silák jsa ozbrojen hlídá dvoru svého, v pokoji jest majetek jeho. ²² Když však silnější než on přijde, přemůže ho, odejme veškerou jeho zbroj, na níž

Lukáš 11, 23—35.

·spoléhal, a rozdělí kořist jeho. ²³Kdo není se mnou, proti mně jest, a kdo neshromažďuje se mnou, rozptyluje. ²⁴Když duch nečistý vyjde od člověka, chodí po místech suchých, hledaje odpočinutí a nenalézaje praví: „Navrátím se do domu svého, odkud jsem vyšel“. ²⁵A přijda nalezne jej vymetený a ozdobený. ²⁶Tu jde a vezme s sebou sedm jiných duchů horších než jest sám, a vejdouce přebývají tam. I stávají se poslední věci člověka toho horšími, než byly první“.

²⁷Když to pravil, jedna žena ze zástupu pozdvihla hlasu a řekla jemu: „Blahoslavený život, který tebe nosil, a prsy, kterých jsi požíval“. ²⁸Ale on pravil: „Ovšem blahoslavení, kteří slyší slovo Boží a ostříhají ho“.

²⁹A když zástupové k němu se scházeli, jal se praviti: „Pokolení toto jest pokolení nešlechtné; žádá znamení, ale znamení nebude mu dáno, leč znamení proroka Jonáše. ³⁰Jako totiž Jonáš stal se znamením pro Ninivetské, tak bude i Syn člověka pro pokolení toto. ³¹Královna jihu povstane na soudě s muži pokolení tohoto a odsoudí je, neboť přišla od končin země, aby uslyšela moudrost Šalomounovu; a hle, více než Šalomoun jest tuto. ³²Muži ninivetští povstanou na soudě s pokolením tímto a odsoudí je, neboť učinili pokání na kázání Jonášovo, a hle, více než Jonáš jest tuto. ³³Nikdo rozsvítiv svíci nestaví ji do skryše ani pod kbelík, nýbrž na svícen, aby viděli světlo ti, kteří vcházejí. ³³Svíci těla tvého jest oko tvé; je-li oko tvé zdravé, celé tělo tvé bude světlé; je-li však špatné, bude i tělo tvé tmavé. ³⁵Hleď tedy, ať to světlo, které jest v tobě, není

Lukáš 11, 36—49.

tmou. ³⁶ Světlé-li bude tělo tvé celé, bez všeliké části tmavé, bude celé (tak) světlé, jako když svíce září svou tě osvěcuje“.

Pán Ježíš kárá ostře převrácenost fariseův i zákoníkův, v. 37—54.

³⁷ A když mluvil, prosil ho jeden fariseus, aby u něho posnídal. Vešed tedy, ujal místo za stolem. ³⁸ Ale fariseus počal sám u sebe uvažovati a praviti, proč se neumyl před snídání. ³⁹ I řekl k němu Pán: „Nyní vy, fariseové, čistíte povrch číše a mísy, ale vnitřek váš jest plný loupeže a nepravosti. ⁴⁰ Nesmyslní, zdaliž ten, který učinil povrch, neučinil také vnitřek? ⁴¹ Spíše almužnou dejte to, co jest uvnitř, a hle, všecko bude vám čisto. ⁴² Ale běda vám, fariseové, že desátek dáváte z máty a routy a ze všeliké zeliny, a pomíjíte soud a lásku k Bohu: toto měli jste činiti a onoho neopouštěti. ⁴³ Běda vám, fariseům, že rádi sedíte v prvních stolicích v synagogách a libujete si, když vás pozdravují na trhu. ⁴⁴ Běda vám, že jste jako hroby nezřejmé, po nichž lidé chodí, aniž to vědí“.

⁴⁵ I promluvil jeden ze zákoníkův a řekl jemu: „Mistře, ty věci mluvě, haniš také nás“. ⁴⁶ On pak řekl: „I vám zákoníkům běda, neboť obtěžujete lidi břemeny nesnesitelnými a sami nedotýkáte se těch břemen ani prstem. ⁴⁷ Běda vám, že vzděláváte hroby proroků, otcové vaši však je zabili. ⁴⁸ Věru (tím) dosvědčujete, že souhlasíte se skutky otců svých; neboť oni je usmrtili, vy pak vzděláváte hroby jejich. ⁴⁹ Protož i moudrost Boží řekla: Pošlu k nim proroky a apoštoly, a z těch některé zabijí a jiné budou

Lukáš 11, 50–12, 7.

pronásledovati, ⁵⁰ aby se pohledávala od tohoto pokolení krev všech proroků, která se prolévala od ustanovení světa, ⁵¹ od krve Abelovy až do krve Zachariáše, který zahynul mezi oltářem a chrámem. Ano, pravím vám, bude se pohledávati od pokolení tohoto. ⁵² Běda vám zákoníkům, že jste vzali klíč poznání; sami jste nevěšli, a těm, kteří vcházel, jste zabránili“.

KAPITOLA 12.

Pán Ježíš varuje před zásadami farisejskými a vyzývá k neohroženému hlásání evangelia, v. 1–12.

¹ Když pak se mezitím shromáždili četní zástupové, takže šlapali jeden na druhého, počal mluvit k učeníkům svým: „Varujte se kvasu farisejského, jenž jest pokrytství. ² Nic zajisté není skryto, co nebude odkryto, ani tajno, co nebude zvěděno. ³ Proto co jste pravili ve tmě, uslyší se na světle, a co jste mluvili do ucha v pokojích, bude se hlásati na střeších.

⁴ Ale pravím vám, svým přátelům: Nebojte se těch, kteří zabíjejí tělo, a potom nemají více, co by činili. ⁵ Ukáži vám, koho se máte báti; bojte se toho, jenž, když usmrtí, má moc uvrhnouti do pekla. Ano, pravím, toho se bojte. ⁶ Zdali neprodávají pět vrabců za dva pětihaléře? A ani jeden z nich není v zapomenutí před Bohem. ⁷ Vždyť i vlasy na hlavě vaší jsou všecky sečteny. Nebojte se tedy: dražší

12. 1. Kvasu farisejského, t. j. nepravých zásad farisejských.

Lukáš 12, 8—21.

jste nad mnoho vrabců. ⁸ Pravím pak vám: Každého, kdo mě vyzná před lidmi, i Syn člověka vyzná před anděly Božími. ⁹ Kdo mě však zapře před lidmi, ten bude zapřen před anděly Božími. ¹⁰ A každému, kdo řekne slovo proti Synu člověka, bude odpuštěno, tomu však, jenž by se rouhal Duchu svatému, nebude odpuštěno. ¹¹ Když pak uvedou vás do synagogy a k vrchnostem a k vládám, nestarejte se o to, jak neb čím byste se hájili, aneb co byste řekli; ¹² neboť Duch svatý naučí vás v tu hodinu, co byste měli říci“.

Pán Ježíš varuje před lakotou a péčí uzkostlivou,
v. 13—34.

¹³ I pravil mu kdosi ze zástupu: „Mistře, řekni mému bratru, ať se rozdělí se mnou o dědictví“. ¹⁴ On pak řekl jemu: „Člověče, kdo pak mě ustanovil nad vámi soudcem a dělitelem?“ ¹⁵ A pravil k nim: „Vizte a chraňte se všeliké lakoty, neboť byť kdo měl hojnost, život jeho nejde z majetku jeho“. ¹⁶ A pověděl jim podobenství řka: „Jednomu člověku bohatému přineslo pole bohatou úrodu. ¹⁷ I přemýšlel sám u sebe: ‚Co mám učinit? Neboť nemám, kde bych uložil svou úrodu‘. ¹⁸ A řekl: ‚Tohle učiním: Zbořím své stodoly a vystavím větší, a tam složím úrodu svou i všechno zboží své ¹⁹ a řeknu své duši: Duše, máš mnoho zboží složené na mnoho let; odpočívej, jez, pij, vesel se‘. ²⁰ I řekl mu Bůh: ‚Pošetilče, této noci požádají duše tvé od tebe, a čím bude to, co jsi připravil?‘ ²¹ Takový jest ten, jenž shromažďuje poklady sobě a není bohat před Bohem“.

Lukáš 12, 22–37.

²² I řekl učeníkům svým: „Proto pravím vám: Nepečujte úzkostlivě o život svůj, co byste jedli, ani o tělo své, čím byste se odívali. ²³ Neboť život jest více nežli pokrm, a tělo více nežli oděv. ²⁴ Pozorujte krkavce, že nesejí ani nežnou, kteří nemají sklepu ani stodoly, a Bůh je živí. Čím dražší jste vy, než oni? ²⁵ A kdo z vás staraje se může přidati k délce svého věku loket jeden? ²⁶ Nemůžete-li tedy ani věci neimenší, proč se staráte úzkostlivě o ostatní? ²⁷ Pozorujte lilie, jak rostou; nepracují ani nepředou; pravím pak vám, že ani Šalomoun ve vši slávě své nebyl tak oděn, jako jedna z nich. ²⁸ Jestli tedy trávu, která dnes jest na poli, a zítra do peci se vrhá, Bůh tak odívá, čím spíše vás, malověrní? ²⁹ Ani vy nehledejte, co byste jedli a co byste pili, a nekolísejte se. ³⁰ Neboť toho všeho pohané světa hledají, váš Otec však ví, že toho potřebujete. ³¹ Ale hledejte království Božího, a toto všecko bude vám přidáno. ³² Neboj se, malé stádce, neboť se zalíbilo Otci vašemu dáti vám království. ³³ Prodejte, co máte, a dejte almužnou. Udělejte si měšce, které nevetšejí, poklad nepomíjející na nebi, kde se zloděj nepřibližuje, ani mol nekazí. ³⁴ Neboť kde jest poklad váš, tam bude i srdce vaše“.

Pán Ježíš vyzývá k bdělosti, v. 35—53.

³⁵ „Buďte bedra vaše přepásána a hořte svíce (v rukou vašich), ³⁶ a vy buďte podobni lidem, kteří čekají na pána svého, až se vrátí ze svatby, aby, když přijde a zatluče, hned mu otevřeli. ³⁷ Blažení služebníci ti, které pán přijda nalezne, ani bdí; vpravdě pravím vám, že se přepáše

Lukáš 12, 38—52.

a ke stolu je posadí a přecházeje bude je obsluhovat. ³⁸ A přijde-li o druhé neb i o třetí hlídce noční a tak je nalezne, blaženi jsou služebníci ti. ³⁹ To však vezte: Kdyby hospodář věděl, v kterou hodinu přijde zloděj, bděl by a nenechal by podkopati domu svého. ⁴⁰ Také vy buďte připraveni, neboť Syn člověka přijde v hodinu, kterou netušíte“.

⁴¹ I řekl mu Petr: „Pane, k nám-li praviš to podobenství, či-li také ke všem?“ ⁴² A Pán řekl: „Kdo asi jest správcem věrným a opatrným, jehož ustanovil Pán nad čeledí svou, aby jim dával včas míru pokrmu? ⁴³ Blažen služebník ten, kterého pán přijda nalezne, an tak činí. ⁴⁴ Vpravdě pravím vám, že ustanoví ho nade vším majetkem svým. ⁴⁵ Kdyby však onen služebník řekl ve svém srdci: „Pán můj prodlévá přijíti“, a počal by bít služebníky a služky, a jísti a píti a opijeti se, ⁴⁶ přijde pán služebníka toho v den, v který se nenaděje a v hodinu, kterou neví, i rozpoltí ho a ustanoví díl jeho s nevěrci. ⁴⁷ Onen pak služebník, jenž poznal vůli pána svého, a nepřipravil ani ne učinil podle vůle jeho, dostane mnoho ran, ⁴⁸ ten však, jenž ji nepoznal a dělal věci hodné ran, dostane ran málo. Od každého pak, jemuž mnoho bylo dáno, bude se pohledávati mnoho, a komu bylo svěřeno mnoho, od toho bude se žádati více“.

⁴⁹ „Oheň na zem pustit jsem přišel, a co co chci (jiného), než aby se vznítíl? ⁵⁰ Mám však pokřtěn býti křtem, a kterak jsem tísněn, dokavad se nevykoná? ⁵¹ Myslíte, že jsem přišel dáti pokoj na zem? Nikoliv, pravím vám, nýbrž rozdvojení; ⁵² neboť od toho času roz-

Lukáš 12, 53—13, 4.

dvoji se jich v jednom domě pět: tři proti dvěma, a dva proti třem; ⁵³ rozdvojí se otec proti synu a syn proti otci, matka proti dceři a dcera proti matce, tchyně proti své nevěstě a nevěsta proti tchyni své“.

Pán Ježíš upozorňuje na znamení času, volá ku pokání, 12, 54—59.

⁵⁴ Pravil pak i k zástupům: „Když vidíte vycházeti oblak od západu, ihned říkáte: ‚Bude pršet‘. A stává se tak. ⁵⁵ A když vidíte váti vítr jižní, pravíte: ‚Bude horko‘, a bývá. ⁵⁶ Pokrytci, tvářnost nebe a země umíte zkoumati, i kterak čas tento zkoumat nedovedete? ⁵⁷ Ale proč sami od sebe nesoudíte, co jest spravedlivé? ⁵⁸ Když pak jdeš se svým protivníkem k vrchnosti, přičiň se na cestě sprostiti se ho, aby tě snad netáhl k soudci, a soudce nedal tě vykonavateli, a vykonavatel nevsadil tě do žaláře. ⁵⁹ Pravím tobě: Nevyjdeš odtud, dokavad nenavrátíš i posledního haléře“.

KAPITOLA 13.

Podobenství o fíkovém stromě, v. 1—9.

¹ Byli pak téhož času přítomni někteří, kteří mu vypravovali o Galilejských, jejichž krev Pilát smísil s jejich oběťmi. ² I odpověděl jim řka: „Myslíte, že tito Galilejští byli větší hříšníci, než všichni Galilejští, poněvadž takovou věc utrpěli? ³ Nikoliv, pravím vám, ale nebudete-li pokání činiti, všichni podobně zahynete. ⁴ Aneb oněch osmnáct, na něž padla věž v Siloe a je zabila, — myslíte, že také oni byli větší

Lukáš 13, 5 – 17.

vinníci než všichni lidé, kteří přebývají v Jerusalemě? ⁵ Nikoliv, pravím vám, ale nebudete-li pokání činiti, všichni taktéž zahynete“. ⁶ Po-
věděl pak toto podobenství: „Kdosí měl fíkový strom štípený ve své vinici, i přišel hledat na něm ovoce, ale nenalezl. ⁷ I řekl k vinaři: „Hle, tři léta jsou tomu, co přicházím hledat ovoce na tomto fíku a nenalézám; vykopej ho tedy; k čemu vysiluje půdu?“ ⁸ Ale on odpověděl jemu: „Pane, ponechej ho i tohoto léta, až jej okopám a ohnojím; ⁹ kdyby snad přinesl ovoce; pakli ne, potom jej vykopáš“.

Pán Ježíš uzdravuje shrbenou stařenu a učí v podobenstvích, v. 10 – 22.

¹⁰ Učil pak v sobotu v jedné synagoze (jejich). ¹¹ A hle, (byla tam) žena, která měla ducha nemoci po osmnáct roků; a byla shrbená a vůbec nemohla se vzpřímiti. ¹² Uzřev ji Ježíš, zavolal ji k sobě a řekl jí: „Ženo, sprostěna jsi od své nemoci“. ¹³ I vložil na ni ruce, a hned se vzpřímila a velebila Boha. ¹⁴ Ale představený synagogy, hněvaje se, že Ježíš uzdravil (ji) v sobotu, promluviv, řekl zástupu: „Šest dní jest, v nichž se má pracovati, v těch přicházejte a dávejte se uzdravovat, a ne v den sobotní“. ¹⁵ Pán však odpověděl: „Pokrytci, zdali každý z vás neodvazuje v sobotu od jeslí svého vola neb osla a nevede ho napájet? ¹⁶ A tato (žena), která jest dcera Abrahamova, kterou satan svázal, hle, již osmnáct roků, ta neměla býti rozvázána od vazby své v den sobotní?“ ¹⁷ A když to pravil, styděli se všichni protivníci jeho, a veškeren lid radoval se ze všech těch věcí slavných, které se děly od něho.

Lukáš 13, 18—31.

¹⁸ Pravil tedy: „Čemu jest podobno království Boží, a čemu mám je přirovnati? ¹⁹ Podobno jest zrně hořčičnému, které vzav člověk jeden zasel ve své zahradě: i vzrostlo a stalo se stromem, a ptáci nebeští bydlili v ratolestech jeho“. ²⁰ A opět pravil: „Komu mám přirovnati království Boží? ²¹ Podobno jest kvasu, který vzavši žena zadělala do tří měric mouky, až zkynulo všecko“. ²² I ubíral se po městech, a vesnicích uče a konaje cestu do Jerusalema.

Úzká cesta spásy. Kristova bolest nad budoucí zkázou Jerusalema, v. 23—35.

²³ Kdosi pak řekl jemu: „Pane, jest málo těch, kteří budou spaseni?“ A on řekl k nim: ²⁴ „Snažte se vejíti branou těsnou, neboť mnozí, pravím vám, budou hledati vejíti, a nebudou moci. ²⁵ Když pak hospodář vstane a dveře zavře, a vy počnete venku státi a na dveře tlouci řkouce: ‚Pane, otevři nám‘, tu on odpovídaje řekne vám: ‚Neznám vás, odkud jste‘. ²⁶ Tehdy počnete říkati: ‚Jedli jsme před tebou a pili a na ulicích našich jsi učil‘. ²⁷ I řekne vám: ‚Neznám vás, odkud jste; odejděte ode mne všichni činitelé nepravosti. ²⁸ Tam bude pláč a skřípění zubů, když uvidíte Abrahama a Isáka i Jakuba a všechny proroky v království Božím, sebe pak vyháněny ven. ²⁹ A přijdou od východu a od západu i od severu a od jihu a budou stolovati v království Božím. ³⁰ A hle, jsou poslední, kteří budou první, a jsou první, kteří budou poslední“.

³¹ V ten den přistoupili k němu někteří z fariseův a řekli jemu: „Vyjdi a odebeř se odtud,

Lukáš 13, 32—14, 6.

neboť Herodes chce tě zabítí“. ³² I řekl jim: „Jděte a povězte té lišce: ‚Hle, vymítám zlé duchy a uzdravuji dnes i zítra, a třetího dne přijdu k dokonání.‘ ³³ Avšak dnes a zítra i pozejtří musím choditi, neboť nenáleží proroku zahynouti kromě Jerusalema. ³⁴ Jerusaleme, Jerusaleme, který zabíjíš proroky a kamenuješ ty, kteří jsou posláni k tobě, kolikráte chtěl jsem shromážditi dítky tvé, jako pták svá mláďata pod křídla, a nechtěl jsi! ³⁵ Hle, zanechá se vám dům váš pustý. Pravím pak vám: Neuzříte mne, až přijde čas (čas), kdy řeknete: ‚Požehnaný, jenž se béře ve jménu Páně‘“.

KAPITOLA 14.

Pán Ježíš uzdravuje vodnatelného a nabádá ke skromnosti a k činné lásce k bližnímu, v. 1—14.

¹ Když pak Ježíš vešel v sobotu do domu jednoho z náčelníků farisejských, aby tam poobědval, oni ho pozorovali. ² A hle, jeden člověk vodnatelný byl před ním. ³ I promluvil Ježíš a řekl k zákoníkům a fariseům: „Jest dovoleno v sobotu uzdravovati či-li ne?“ ⁴ Ale oni mlčeli. I ujav ho, uzdravil jej a propustil. ⁵ A řekl k nim: „Kdo jest mezi vámi, jenž padne-li mu vůl neb osel do jámy, nevytáhne ho hned v den sobotní?“ ⁶ A nemohli mu na to odpověděti.

32. Slova dnes a zítra a třetího dne znamenají tolik, co čas krátký. Dokonáním rozumí se oslavení lidské přirozenosti Kristovy jeho vzkříšením a nanebevstoupením.

33. t. j. ještě krátký čas musím choditi, konati úrad svůj a potom odejiti, zemříti.

Lukáš 14, 7—19.

⁷ Pověděl pak také k pozvaným podobenství pozoruje, kterak si vybírali přední místa; pravilť: ⁸ „Když budeš pozván od někoho na svatbu, ne-sedej na místo přední, aby snad vzácnější než ty nebyl pozván od něho, ⁹ a přijde ten, jenž pozval tebe i jeho neřekl tobě: ‚Postup tomuto místo‘; a tehda počal bys s hanbou seděti na místě posledním. ¹⁰ Ale když budeš pozván, jdi, posaď se na posledním místě, aby, když přijde ten, jenž tě pozval, řekl tobě: ‚Příteli, posedni výše.‘ Tehdy budeš míti čest před spolustolujícími; ¹¹ neboť každý, kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen.“

¹² Pravil však i k tomu, který ho pozval: „Strojiš-li oběd neb večeři, nezvi přátel svých, ani bratrů svých, ani příbuzných svých, ani sousedů bohatých, aby snad také oni nepozvali zase tebe a nedostalo se ti odplaty. ¹³ Ale když strojiš hostinu, povolávej chudých, zmrzačených, kulhavých a slepých, ¹⁴ a budeš blažen, poněvadž nemají čím odplatiti tobě; neboť odplatí se ti při vzkříšení spravedlivých“.

Podobenství o veliké večeři, v 15—24.

¹⁵ Uslyšev to jeden ze spolustolujících, řekl jemu: „Blažen, kdo bude jísti chléb v království Božím“. ¹⁶ Ale on pravil jemu: „Jeden člověk učinil večeři velikou a pozval mnohých. ¹⁷ I poslal služebníka svého v hodinu večeře říci pozvaným, aby přišli, ježto všecko jest již hotovo. ¹⁸ Ale oni všichni počali jednomyslně se vymlouvatí. První řekl jemu: ‚Pole jsem koupil a musím vyjítí a je shlédnouti. Prosím tě, měj mne za omluvena‘. ¹⁹ A druhý řekl: ‚Patero spřežení volů jsem koupil, a jdu je zkusit; prosím

Lukáš 14, 20—34.

tě, měj mne za omluvena'. ²⁰ A jiný řekl: 'Ženu jsem pojal, a proto nemohu přijít.' ²¹ A služebník vrátiv se zvěstoval to pánu svému. Tu rozhněval se hospodář a řekl svému služebníkovi: 'Vyjdi rychle na náměstí a ulice města, a uveď sem chudé, zmrzačené a slepé i kulhavé.' ²² I řekl služebník: 'Pane, stalo se, jak jsi rozkázal, a ještě jest místo.' ²³ A pán řekl služebníkovi: 'Vyjdi na cesty a ke plotům a přinuť vejít, ať se naplní dům můj.' ²⁴ Pravímť vám, že žádný z těch mužů, kteří byli pozváni, neokusí večeře mé'.

Čeho se žádá od pravých následovníků Kristových, v. 25—35.

²⁵ I šli s ním mnozí zástupové, a on obrátiv se řekl k nim: ²⁶ „Jde-li kdo ke mně a nemá v nenávisti otce svého a matky své i manželky a dítek a bratrův i sester svých, ano i života svého, nemůže býti mým učeníkem. ²⁷ A kdo nenese kříže svého a nejde za mnou, nemůže býti mým učeníkem. ²⁸ Neboť kdo z vás chtěje vystavěti věž, nesedne dříve a nepočítá potřebného nákladu, má-li dosti, aby dostavěl, ²⁹ by snad, kdyby položil základ a nemohl dokončiti, všichni ti, kteří by to viděli, nepočali se mu posmívati ³⁰ řkouce: 'Tento člověk počal stavěti a nemohl dokončiti.' ³¹ Aneb který král chtěje počítati válku proti jinému králi, nesedne dříve a nepřemýšlí, je-li s to, aby s desíti tisíci utkal se s tím, jenž s dvaceti tisíci táhne na něho? ³² Sic jinak, pokud tento ještě opodál jest, odešle poselství a žádá za jednání o mír. ³³ Tak tedy každý z vás, jenž neodřiká se všeho, co má, nemůže býti mým učeníkem. ³⁴ Dobrá věc

Lukáš 14, 35—15, 9.

je sůl; zkazí-li se však i sůl, čím se osolí?
³⁵ Ani do země, ani do hnoje se nehodí, nýbrž ven se vyhodí. Kdo má uši k slyšení, slyš“.

KAPITOLA 15.

Podobenství o ztracené ovci a o ztraceném penízi, v. 1—10.

¹ Přibližovali se pak k němu celníci a hříšníci, aby ho slyšeli. ² A fariseové i zákoníci reptali, řkouce: „Tento přijímá hříšníky a jí s nimi“. ³ I pověděl jim podobenství toto řka: ⁴ „Který člověk z vás, máje sto ovec a ztratí jednu z nich, nenechá devadesát devít na poušti a nejde po té, která se ztratila, až ji nalezne? ⁵ A když ji nalezne, vloží ji s radostí na ramena svá ⁶ a přijde domů svolá přátele a sousedy a řekne jim: „Radujte se se mnou, neboť jsem našel ovci, která se ztratila“. ⁷ Pravím vám, že tak bude větší radost v nebesích nad jedním hříšníkem pokání činícím, než nad devadesát devíti spravedlivými, kteří pokání nepotřebují“.

⁸ „Aneb která žena majíc deset drachem, ztratí-li jednu drachmu, nerozžehne svíce a nemete domu svého a nehledá pilně, až ji nalezne? ⁹ A když ji nalezne, svolá přítelkyně i sousedky své a řekne: „Radujte se se mnou, neboť jsem našla drachmu, kterou jsem ztra-

7. Slovy těmi nemíní Pán Ježíš říci, že by Bůh měl skutečně větší radost nad jedním hříšníkem kajícím než nad 99 spravedlivými, nýbrž chce toliko s důrazem vytknouti, jak velice se Bohu líbí právě pokání a jakou cenu má lidská duše.

8. Drachma byl peníz řecký, jenž platil as 75—80 h.

Lukáš 15, 10—24.

tila'. ¹⁰ Tak, pravím vám, budou andělé Boží mítí radost nad jedním hříšníkem pokání činícím“.

Podobenství o marnotratném synu, v. 11—32.

¹¹ Pravil také: „Jeden člověk měl dva syny,
¹² a mladší z nich řekl otci: „Otče, dej mi ten díl statku, který na mne připadá“. I rozdělil jim m jelek. ¹³ A po nemnoha dnech syn mladší sebrav všecko odešel do krajiny daleké a tam promarnil statek svůj živ jsa prostopášně.
¹⁴ A když všecko utratil, nastal v té krajině hlad veliký, a on počal trpěti nouzi. ¹⁵ I šel a přidržel se jednoho občana oné krajiny, a ten poslal ho do dvora svého, aby pásł vepře.
¹⁶ I přál si naplniti břicho své lusky, které jedli vepři, ale nikdo mu (jich) nedával. ¹⁷ Šel tedy do sebe a řekl: „Kolik dělníků v domě otce mého má hojnost chleba, a já hynu zde hladem.
¹⁸ Vstanu a půjdu k otci svému a řeknu jemu: „Otče, zhřešil jsem proti nebi a před tebou;
¹⁹ již nejsem hoden slouti synem tvým. Učiň mne jako jednoho ze svých dělníků“. ²⁰ A vstav šel k otci svému. Když pak byl ještě opodál, otec jeho spatřil ho a byl hnut milosrdenstvím; i běžel a padl mu kolem krku a zulíbal ho.
²¹ I řekl mu syn: „Otče, zhřešil jsem proti nebi a před tebou; již nejsem hoden slouti synem tvým“. ²² Ale otec řekl ke svým služebníkům: „Rychle přineste roucho přední a oblecte ho a dejte mu prsten na ruku a obuv na nohy jeho; ²³ a přiveďte tele tučné a zabijte je, a jezme a veselme se; ²⁴ neboť tento syn můj byl mrtev a zase ožil; byl ztracen a jest nalezen“.

Lukáš 16, 1—13.

KAPITOLA 16.

Podobenství o nevěrném správci a o boháči a Lazarovi, v. 1—31.

¹ Pravil pak i ke svým učeníkům: „Byl jeden člověk bohatý, který měl správce (statků), a ten byl udán u něho, jakoby rozplýtvával jeho majetek. ² I povolal ho k sobě a řekl jemu: „Co to slyším o tobě? Vydej počet ze své správy, neboť již nebudeš moci správu vésti.“ ³ I řekl správce sám u sebe: „Co mám dělāti? Neboť pán odnímá ode mne správcovství. Kopati nemohu, žebrati se stydím. ⁴ Vím, co učiním, aby mě přijali do svých domů, když budu zbaven správcovství.“ ⁵ A zavolav k sobě jednoho každého z dlužníků svého pána, řekl prvnímu: „Kolik jsi dlužen pánu mému?“ ⁶ On pak řekl: „Sto tun oleje.“ I řekl jemu: „Vezmi úpis svůj a sedna rychle napiš padesát.“ ⁷ Potom řekl druhému: „Ty pak kolik dluhuješ?“ A on řekl: „Sto korců pšenice.“ Dí jemu: „Vezmi úpis svůj a napiš osmdesát.“ ⁸ I pochválil pán správce nevěrného, že jednal opatrně; neboť lidé oddaní světu jsou opatrnější proti sobě vespolek, než lidé oddaní Bohu. ⁹ I já pravím vám: Učiňte si přátele z mamony nepravé, aby, když dokonáte, přijali vás do stanů věčných. ¹⁰ Kdo jest věrný ve věcech nejmenších, jest věrný i ve věcech velikých, a kdo jest ve věcech nejmenších nesprávný, jest nesprávný i ve věcech velikých. ¹¹ Nebyli-li jste věrni v nepravé mamoně, kdo dá vám statky opravdové? ¹² A jestli v cizím nebyli jste věrni, kdo vám dá to, co vaše jest? ¹³ Žádný služebník nemůže dvěma pánům sloužiti, neboť buď jednoho bude

nenáviděti a druhého milovati, aneb jednoho se přidrží a druhým pohrdne. Nemůžete Bohu sloužiti a mamoně“.

¹⁴ To všecko poslouchali fariseové, kteří byli lakomí, a posmívali se mu. ¹⁵ I řekl jim: „Vy jste to, kteří se děláte spravedlivými před lidmi, avšak Bůh zná srdce vaše; neboť co u lidí jest vznešené, to před Bohem jest ohavností. ¹⁶ Zákon a proroci (trvali) až do Jana; od té chvíle království Boží se zvěstuje, a každý mu činí násilí. ¹⁷ Snazší však jest, aby nebe a země pominuly, než aby padla jedna čárka zákona. ¹⁸ Každý, kdo propouští svou manželku a bere si jinou, cizoloží, a kdo si o bere propuštěnou od muže, cizoloží“.

¹⁹ „Byl jeden člověk bohatý, a ten se odíval v purpur a jemné plátno a hodoval každého dne skvostně. ²⁰ Jeden pak žebrák jménem Lazar, ležel u vrat jeho pln vředů, ²¹ a žádal se nasytit z drobtů, které padaly se stolu boháčova (ale nikdo mu jich nedával), ba i psi přicházeli a lízali vředy jeho. ²² I stalo se, že ten žebrák zemřel a donesen byl od andělů do lůna Abrahamova; a zemřel i boháč a pohřben byl v pekle. ²³ Když pak v mukách pozdvihl oči svých, uzřel Abrahama zdaleka a Lazara v lůně jeho. ²⁴ I zvolal: „Otče Abrahame, smiluj se nade mnou a pošli Lazara, ať omočí konec prstu svého ve vodě a ochladí jazyk můj, neboť se trápím v tomto plameni“. ²⁵ Ale Abraham řekl jemu: „Synu, rozpomeň se, že jsi obdržel své věci dobré ve svém životě a Lazar podobně věci zlé; nyní pak on se zde těší, ty však se trápíš. ²⁶ A mimo to jest mezi námi a vámi stanovena veliká propast, aby nemohli

Lukáš 16, 27—17, 8.

ti, kteří by chtěli přejíti odtud k vám, ani odonud k nám se přepraviti'. ²⁷ I řekl: „Prosím tě tedy, otče, abys ho poslal do domu otce mého, ²⁸ neboť mám pět bratrů, ať jim svědčí, aby také oni nepřišli do tohoto místa trápení'. ²⁹ Ale Abraham řekl jemu: „Mají Mojžíše a proroky, těch ať poslouchají'. ³⁰ On však pravil: „Nikoliv, otče Abrahame, ale přijde-li k nim někdo z mrtvých, budou činiti pokání'. ³¹ Tu řekl mu: „Neposlouchají-li Mojžíše a proroků, neuvěří, ani kdyby někdo vstal z mrtvých'“.

KAPITOLA 17.

O pohoršení, smířlivosti, pevné víře a pokoře,
v. 1—12.

¹ I řekl k učeníkům svým: „Není možno, aby nepřišla pohoršení, ale běda tomu, skrze něhož přicházejí. ² Užitečněji bylo by mu, kdyby kámen mlýnský položen byl na hrdlo jeho a on uvržen byl do moře, než aby pohoršil jednoho z maličkých těchto“.

³ „Mějte se na pozoru. Zhřeší-li proti tobě bratr tvůj, domluv mu, a bude-li toho litovati, odpusť mu. ⁴ A jestliže sedmkrát za den prohřeší se proti tobě a sedmkrát se k tobě obrátí slovy: „Lituji toho“, odpusť mu“.

⁵ I řekli apoštolé Pánu: „Přidej nám víry“. ⁶ A Pán řekl: „Budete-li míti víru jako zrno hořčičné, řeknete tomuto fiku: „Vykořeň se a přesad se do moře“, a poslechne vás“.

⁷ „Kdo z vás má služebníka, jenž orá neb pase, řekne mu, když se vrátí s pole: „Pojď hned a posad se k jídlu?“ ⁸ Zdali spíše neřekne

Lukáš 17, 9—22.

mu: „Připrav mi jídlo a přepáše se posluhuj mi, až se najím a napiji, a potom ty budeš jístí a pítí“. ⁹ Vzdává-liž díky služebníkovi tomu proto, že vykonal, co mu rozkázal? ¹⁰ Myslím, že nikoliv. Tak i vy, když učiníte všecko, co vám bylo přikázáno, rcete: „Služebníci neužiteční jsme; co jsme měli učiniti, učinili jsme“.

Deset malomocných uzdraveno, v. 11—19.

¹¹ Když se ubíral do Jerusalema, šel (po hranicích) mezi Samařskem a Galileí. ¹² A když vcházel do jedné vesnice, potkalo se s ním deset mužů malomocných, kteří stanuvše zdaleka, ¹³ silným hlasem volali: „Ježíši, smiluj se nad námi“. ¹⁴ A on uzřev je řekl jim: „Jděte, ukažte se kněží“. I stalo se, když šli, uzdravili se. ¹⁵ Jeden pak z nich vida, že jest uzdraven, navrátí se hlasem velikým velebě Boha, ¹⁶ a padl na tvář k nohám jeho čině mu díky. A ten byl Samaritán. ¹⁷ I promluvil Ježíš a řekl: „Zdali nebylo jich deset uzdraveno? A kde jest jich devět? ¹⁸ Neshledal se nikdo, jenž by se byl vrátil a vzdal chválu Bohu, jedině cizozemec tento?“ ¹⁹ A řekl jemu: „Vstaň a jdi, víra tvá tě uzdravila“.

Pán Ježíš mluví o svém příchodě k soudu
a nabádá k bdělosti.

²⁰ Byv pak otázan od fariseů, kdy přijde království Boží, odpověděl jim: „Království Boží nepřijde s patrností, ²¹ ani neřeknou: „Tuto jest“ aneb „Tamto jest“. Neboť království Boží jest ve vás“. ²² I řekl ke svým učeníkům: „Přijdou dnové, kdy budete toužiti, abyste viděli jeden den Syna člověka, a neuvidíte.

Lukáš 17, 23—18, 1.

²³ A řeknou vám: „Tuto jest“, aneb „Tamto jest“. Neodcházejte a nechodte za nimi. ²⁴ Neboť jako blesk blýskaje se od jedné končiny pod nebem září (až) do druhé končiny pod nebem, tak bude Syn člověka v den svůj. ²⁵ Dříve však musí mnoho trpěti a zavržen býti od pokolení tohoto. ²⁶ A jako bylo za dnů Noemových, tak bude i za dnů Syna člověka: ²⁷ jedli, pili, ženili a vdávali se až do dne, ve kterém Noe vešel do korábu, a přišla potopa a zahubila všechny. ²⁸ Podobně jako se stalo za dnů Lotových: jedli a pili, kupovali a prodávali, sázeli a stavěli; ²⁹ ale toho dne, ve kterém Lot vyšel ze Sodomu, deštil (Bůh) ohněm a sírou s nebe a zahubil všechny, ³⁰ tak bude v ten den, ve kterém Syn člověka se zjeví. ³¹ Kdo v tu hodinu bude na střeše a nádobí jeho v domě, nesestupuj vzít je, a kdo (bude) na poli, podobně nevracej se na zad. ³² Pamatujte na ženu Lotovu. ³³ Kdo bude hledati život svůj zachovat, ztratí jej, a kdo ho ztratí, (na živě) zachová jej. ³⁴ Pravím vám: V tu noc budou dva na jednom loži; jeden bude vzat a druhý zanechán; ³⁵ dvě budou mlíti spolu: jedna bude vzata a druhá zanechána; dva (budou) na poli: jeden bude vzat a druhý zanechán“. ³⁶ Tu otázali se: „Kde, Pane?“ ³⁷ A on řekl jim: „Kdekoli bude tělo, tam shromáždí se i orlové“.

KAPITOLA 18.

Podobenství o nepravém soudci, o fariseovi a celníkovi, v. 1—14.

¹ Pověděl pak jim podobenství o tom, že jest potřebí vždycky se modliti a neustavati.

Lukáš 18, 2–15.

² Pravilť: „V jistém městě byl jeden soudce, který se Boha nebál a člověka neostýchal.
³ A byla v tom městě (též) vdova jedna, která k němu přicházela a říkala: „Obhaj mne před mým protivníkem“. ⁴ Ale on nechtěl po dlouhý čas. Potom však řekl sám u sebe: „Ačkoliv se Boha nebojím a člověka neostýchám, ⁵ přece proto, že ta vdova jest mi obtížna, obhájím ji, aby naposledy nepřišla a mě neztoukla“. ⁶ I řekl Pán: „Slyšte, co praví soudce nespravedlivý; ⁷ a Bůh — neobhájí-liž svých vyvolenců, kteří k němu volají dnem i nocí, a bude prodlévati jim (pomoci)? ⁸ Pravím vám, že v brzku jich obhájí. Avšak nalezně Syn člověka víru na zemi, až přijde?“

⁹ Pověděl však také k některým lidem, kteří k sobě důvěřovali, že jsou spravedliví, a jinými pohrdali, podobenství toto: ¹⁰ „Dva lidé vstoupili do chrámu, aby se modlili, jeden fariseus a druhý celník. ¹¹ Fariseus postaviv se modlil se sám u sebe takto: „Bože, děkuji tobě, že nejsem jako jiní lidé, lupiči, nespravedliví, cizoložníci, aneb jako i tento celník. ¹² Postím se dvakrát za týden, desátky dávám ze všeho, co vytěžím“. ¹³ Ale celník stoje zdaleka, nechtěl ani oči pozdvihnouti k nebi, nýbrž bil se v prsa svá, a říkal: „Bože, buď milostiv mně hříšnému“. ¹⁴ Pravím vám: Tento odešel do domu svého ospravedlněn, onen nikoli; neboť kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen“.

Pán Ježíš žehná dítkám a doporučuje dobrovolnou chudobu, v. 15—30.

¹⁵ I přinášeli k němu také malé dítky, aby se

Lukáš 18, 16—31.

jich dotýkal. Uzřevše to učeníci, domlouvali jim; ¹⁶ ale Ježíš povolav je k sobě pravil: „Nechte dítek přicházeti ke mně a nebraňte jim; neboť takových jest království Boží. ¹⁷ Vpravdě pravím vám: Kdo nepřijme království Božího jako dítko, nevejde do něho“.

¹⁸ I otázal se ho jeden náčelník řka: „Mistře dobrý, co musím učinit, abych obdržel život věčný?“ ¹⁹ Ježíš pak řekl jemu: „Proč mě nazýváš dobrým? Nikdo není dobrý leč jediný Bůh. ²⁰ Příkázání znáš: Nezcizoložíš, nezabiješ, nepokradeš, nepromluvíš křivého svědectví, cti otce svého i matku zvou“. ²¹ A on řekl: „To všecko zachovával jsem od svého mládí“. ²² U slyšev to Ježíš řekl jemu: „Ještě jednoho se ti nedostává: Prodej všecko, co máš, a dej chudým, a budeš mít poklad v nebi; a pojd' a následuj mne“. ²³ Ale on uslyšev to zarmoutil se; neboť byl velmi bohatý. ²⁴ A Ježíš vida ho zarmoucena pravil: „Jak těžko vejdou do království Božího ti, kteří mají statky. ²⁵ Snáze jest zajisté velbloudu projíti uchem jehelním, než boháči vejíti do království Božího“. ²⁶ I řekli ti, kteří to slyšeli: „I kdo může býti spasen?“ ²⁷ Ale on řekl jim: „Co jest nemožno u lidí, možno jest u Boha“. ²⁸ Tu řekl Petr: „Hle, my jsme opustili všecko a následovali jsme tebe“. ²⁹ A on řekl jim: „Vpravdě, pravím vám: Není nikoho, jenž opustil dům neb rodiče neb bratry neb manželku neb dítky pro království Boží, ³⁰ aby neobdržel mnohem více, v čase tomto, a v budoucím věku život věčný“.

Pán Ježíš předpovídá po třetí své umučení,
v. 31—34.

³¹ Potom Ježíš pojav k sobě dvanácte, řekl

Lukáš 18, 32—19, 4.

jim: „Hle vstupujeme do Jerusalema, a dokoná se tam všecko, co psáno jest skrze proroky o Synu člověka; ³²; bude totiž vydán pohanům a budou se mu posmívati a ho tupiti a na něj plivati, ³³ a když jej zbičují, zabijí ho; ale třetího dne vstane z mrtvých“. ³⁴ Oni však nesrozuměli z toho ničemu, a bylo to slovo před nimi, a nepoznali, co bylo řečeno.

Pán Ježíš uzdravuje slepce u Jericha, v. 35—43.

³⁵ Když pak se přibližoval k Jerichu, slepec jeden seděl podle cesty a žebрал. ³⁶ A uslyšev zástup mimo jíti, tázal se, co to jest. ³⁷ A řekli mu, že Ježíš Nazaretský tudy jde. ³⁸ I zvolal: „Ježíši, Synu Davidův, smiluj se nade mnou“. ³⁹ Ale ti, kteří šli napřed, domlouvali mu, aby mlčel. On však mnohem více křičel: „Synu Davidův, smiluj se nade mnou.“ ⁴⁰ I zastavil se Ježíš a kázal ho k sobě přivésti. A když se přiblížil, otázal se ho: ⁴¹ „Co chceš abych ti učinil?“ On pak řekl: „Pane, ať vidím“. ⁴² I řekl mu Ježíš: „Prohlédni; víra tvá tě uzdravila“. ⁴³ A ihned prohlédl a šel za ním velebě Boha. A veškeren lid uzřev to vzdal chválu Bohu.

KAPITOLA 19.

Pán Ježíš v domě Zacheově, v. 1—10.

¹ A vešed ubíral se skrze Jericho. ² A hle, byl tu muž, jménem Zacheus, a ten byl vrchním nad celníky, a byl bohat. ³ I hleděl spatřiti Ježíše, který to jest, ale nemohl pro zástup, neboť byl postavy malé. ⁴ Běžel tedy napřed a vy-

Lukáš 19, 5—19.

stoupil na strom planého fíku, aby ho uviděl, neboť tudy měl jíti. ⁵ A když Ježíš přišel k tomu místu, pohleděv vzhůru, spatřil jej a řekl k němu: „Zachee, sestup spěšně dolů, neboť dnes musím v domě tvém zůstatí“. ⁶ I sestoupil spěšně a přijal ho s radostí. ⁷ A všichni vidouce to, reptali řkouce: „K člověku hříšnému zavítal“. ⁸ Zacheus však přistoupiv, řekl k Pánu: „Hle, polovici majetku svého, Pane, dávám chudým a oklamal-li jsem koho v čem, navrátím čtvernásobně“. ⁹ A Ježíš řekl jemu: „Dnes stalo se spasení domu tomuto, neboť i on jest syn Abrahamův. ¹⁰ Přišel Syn člověka hledat a spasit, co zahynulo“.

Podobenství o desíti hřivnách, v. 11—27.

¹¹ Poněvadž ho poslouchali, připojil ještě jedno podobenství, protože byl blízko Jerusalema a oni se domnívali, že království Boží zjeví se hned. ¹² Pravit totiž: „Jeden člověk urozený odebral se do daleké krajiny, aby ujal pro sebe království a opět se vrátil. ¹³ Povolav však deset služebníků svých, dal jim deset hřiven a řekl jim: „Těžte jimi, dokavad nepřijdu“. ¹⁴ Ale spoluobčané jeho nenáviděli ho a poslali za ním poselství se vzkazem: „Nechceme, aby tento kraloval nad námi“. ¹⁵ Když se (tedy) vrátil, obdržev království, dal povolati k sobě ony služebníky, kterým byl dal peníze, aby zvěděl, kolik každý vytěžil. ¹⁶ I přišel první a řekl: „Pane, hřivna tvá vyzískala deset hřiven“. ¹⁷ A on řekl jemu: „Dobře, služebníku dobrý, že jsi byl nad málem věrný, měj moc nad desíti městy“. ¹⁸ A přišel druhý, řka: „Pane, hřivna tvá vyzískala pět hřiven“. ¹⁹ A i tomu řekl: „Také

ty buď nad pěti městy'. ²⁰ A jiný přišel a řekl: „Pane, tu jest hřivna tvá, kterou jsem měl uloženou v šátku; ²¹ neboť bál jsem se tebe, poněvadž jsi člověk přísný; béřeš, čeho jsi nepoložil, a žneš, čeho jsi nerozsel'. ²² Díjemu: „Z úst tvých tě soudím, služebníku špatný. Věděl jsi, že já jsem člověk přísný, bera, čeho jsem nepoložil, a žna, čeho jsem nerozsel? ²³ I proč jsi nedal peněz mých do peněžny, abych já přijda vybral je i s úrokem?“ ²⁴ A řekl těm, kteří tu stáli: „Vezměte od něho hřivnu a dejte tomu, který má deset hřiven'. ²⁵ I řekli mu: „Pane, má deset hřiven'. ²⁶ Pravím vám, že každému, kdo má, bude dáno, tomu pak, kdo nemá, bude odňato i to, co má. ²⁷ Ale ty nepřátele mé, kteří nechtěli, abych kraloval nad nimi, přiveďte sem a usmrťte přede mnou“.

Ježíšův vjezd do Jerusalema. Prodavači vyhnání z místností chrámových, v. 27—48.

²⁸ A to pověděv, kráčel napřed a bral se do Jerusalema. ²⁹ Když se přiblížil k Betfage a Betanii při hoře, která slove Olivetská, poslal dva učeníky své ³⁰ řka: „Jděte do vesnice, která jest proti vám; jak do ní vejдете, naleznete oslátko přivázané, na kterém žádný člověk nikdy neseseděl. Odvažte je a přiveďte je ke mně. ³¹ A otázeli se vás kdo: „Proč je odvazujete?“ takto mu řekněte: „Pán ho potřebuje“. ³² Odesedše tedy ti, kteří byli posláni, našli oslátko státi, jak byl jim řekl. ³³ A když odvazovali oslátko řekli jim páni jeho: „Proč odvazujete oslátko?“ ³⁴ Oni pak řekli: „Pán ho potřebuje“. ³⁵ I přivedli je k Ježíšovi; a vrhše roucha svá na oslátko, posadili na ně Ježíše. ³⁶ Když pak on

Lukáš 19, 37—20, 1.

jel, prostírali roucha svá na cestu. ³⁷ A když se již přibližoval ku svahu hory Olivetské, počali veškeří zástupové učeníků jeho s radostí chvá-
liti Boha ze všech divů, které byli viděli,
³⁸ řkouce: „Požehnaný, jenž se béře
jako král v e j m é n u P á n ě; pokoj na nebi
a sláva na výsostech“. ³⁹ Někteří fariseové však
ze zástupu pravili k němu: „Mistře, pokárej
učeníky své“. ⁴⁰ Ale on řekl jim: „Pravím vám:
Budou-li tito mlčeti, kamení bude volati“.
⁴¹ A když se přiblížil a město spatřil, zaplakal
nad ním, řka: ⁴² „Kdybys bylo poznalo i ty, a to
(alespoň) v tento den tvůj, co jest tobě ku po-
koji — ale nyní jest to skryto před očima
tvýma, ⁴³ neboť přijdou na tebe dnové, ve kterých
nepřátelé tvoji obklíčí tě náspem a oblehnou
tě a sevrou tě se všech stran, ⁴⁴ a na zem po-
valí tebe i dítky tvé, které jsou v tobě, a ne-
nechají v tobě kamene na kameni, poněvadž
jsi nepoznalo času navštívení svého“.

⁴⁵ A vešed do chrámu počal vyháněti pro-
davače a kupující v něm, ⁴⁶ řka jim: „Psáno
jest: D ů m m ů j j e s t d ů m m o d l i t b y, vy
však jste jej učinili peleší ' trovskou“. ⁴⁷ I učil
každého dne ve chrámě. V lekněží však a zá-
koníci a náčelníci lidu hledali ho zahubiti,
⁴⁸ ale nenalezli, co by mu učinili, neboť veškeren
lid lnul k němu a poslouchal ho.

KAPITOLA 20.

Členové velerady táží se po Kristově pravo-
moci, v. 1—8.

¹ I stalo se jednoho dne, když učil lid ve
chrámě a kázal evangelium, přistoupili k němu

Lukáš 20, 2—17.

velekněží a zákoníci se staršími ² a pravili k němu takto: „Pověz nám, jakou mocí činiš věci tyto, aneb kdo jest ten, jenž ti dal tuto moc?“ ³ Odpověděv Ježíš, řekl jim: „Otážu se vás i já na jednu věc. Povězte mi: ⁴ Křest Janův — byl s nebe či od lidí?“ ⁵ Ale oni rozmýšleli sami u sebe, řkouce: „Díme-li ‚S nebe‘, řekne nám: ‚Proč jste mu tedy nevěřili?‘ ⁶ Řekneme-li však ‚Od lidí‘, veškeren lid bude nás kamenovati, neboť jsou přesvědčeni, že Jan jest prorokem“. ⁷ I odpověděli mu, že nevědí, odkud byl. ⁸ A Ježíš řekl jim: „Ani já nepovím vám, jakou mocí to činím“.

Podobenství o vinařích, v. 9—19.

⁹ Nato počal mluvit k lidu podobenství toto: „Člověk jeden štípil vinici a pronajal ji vinařům a odcestoval na dlouhý čas. ¹⁰ A svým časem poslal k vinařům služebníka, aby mu dali užítku z vinice. Ale vinaři zmrskali ho a odeslali s prázdnem. ¹¹ I poslal služebníka druhého; oni však i toho zmrskali a potupivše jej poslali s prázdnem. ¹² I poslal ještě třetího; a oni také toho zranivše, vyvrhli ven. ¹³ Tu řekl pán vinice: ‚Co mám dělati? Pošlu milého syna svého; snad se zastydí, když ho uvidí‘. ¹⁴ Ale oni uzřevše ho, myslili sami u sebe takto: ‚To jest dědic, zabijme ho, aby dědictví jeho bylo naše‘. ¹⁵ A vyvrhše ho z vinice ven, zabili jej. — Co jim tedy učiní pán vinice? ¹⁶ Přejde a zahubí vinaře ty a dá vinici jiným“. Tu oni uslyševše to řekli jemu: „Chraň Bůh!“ ¹⁷ Ale on pohleděv na ně pravil: „Co tedy znamenají tato slova Písma: ‚Kámen, který zavrhlí stavitelé, ten stal se kamenem úhel-

Lukáš 20, 18—33.

ným?‘ ¹⁸ Každý, kdo padne na ten kámen, rozrazí se; na koho však on padne, toho rozdrtí“. ¹⁹ I hledali velekněží a zákoníci vztáhnouti ruce na něho, ale báli se lidu; neboť poznali, že to podobenství mluvil o nich.

Pán Ježíš odpovídá k úskočným otázkám svých nepřátel, v. 20—40.

²⁰ I slídili po něm a poslali k němu vyzvědače, kteří by se stavěli spravedlivými, aby jej polapili v řeči, tak aby ho mohli vydati vrchnosti a moci vladařově. ²¹ I otázali se ho řkouce: „Mistře, víme, že správně mluvíš a učíš a že nehledíš na osobu, nýbrž cestě Boží vpravdě učíš; ²² sluší nám dávatí daň císaři či nikoliv?“ ²³ Ale on seznáv lest jejich, řekl k nim: „Proč mne pokoušíte? ²⁴ Ukažte mi denár! Čí má obraz i nápis?“ Oni pak odpověděli mu: „Císařův“. ²⁵ I řekl jim: „Dávejte tedy, co je císařovo, císaři, a co jest Božího, Bohu“. ²⁶ A nemohli se chytiti slova jeho před lidem, nýbrž podivivše se odpovědi jeho umklí—

²⁷ I přistoupili k němu někteří saduceové, kteří tvrdí, že není zmrtvýchvstání, a otázali se ho: ²⁸ „Mistře, Mojžíš nám napsal: ‚Zemře-li něčí bratr, jenž má manželku a jest bez dítek, ať bratr jeho vezme si manželku (jeho) a vzbudí potomstvo svému bratru‘, ²⁹ Bylo pak sedm bratrů, a první pojav manželku zemřel bez dítek; ³⁰ i vzal si ji druhý a zemřel i on bez dítek; ³¹ také třetí si ji vzal a podobně všech sedm, a nezanechavše potomstva zemřeli. ³² Naposled zemřela i žena. ³³ Čí z nich tedy bude manželkou při vzkříšení?

Neboť sedm (jich) mělo ji za manželku“. ³⁴ I řekl jim Ježíš: „Dítka tohoto světa žení a vdávají se; ³⁵ ti však, kteří budou uznáni za hodny věku onoho a vzkříšení z mrtvých, nebudou se ani ženiti, ani vdávati; ³⁶ vždyť ani zemřítí nebudou moci, neboť budou rovni andělům a budou syny Božími, jsouce účastni vzkříšení. ³⁷ Že však mrtví vstanou, naznačuje i Mojžíš při keři, když Hospodina nazývá Bohem Abrahamovým, Bohem Isákovým a Bohem Jakubovým; ³⁸ Bůh však není (Bohem) mrtvých, nýbrž živých; neboť všichni žijí jemu“. ³⁹ Tu promluvili někteří ze zákoníkův a pravili: „Mistře, dobře jsi to pověděl“ ⁴⁰ A již se neosmělili tázati se ho na něco.

Ježíš vyvrací nepravé mínění o Vykupiteli
a varuje před zákoníky, v. 41—47.

⁴¹ On však řekl k nim: Kterak říkají, že Kristus je synem Davidovým? ⁴² Vždyť David sám praví v knize žalmů: „Řekl Pán Pánu mému: ‚Sed’ na pravici mé, ⁴³ dokavad nepodložím nepřátele tvých za podnoží nohou tvých‘. ⁴⁴ David tedy nazývá ho Pánem; i kterak jest jeho syn?“

⁴⁵ A když veškeren lid poslouchal, řekl učeníkům svým: ⁴⁶ „Varujte se zákoníků, kteří se zálibou chodí v dlouhých řízách a libují si, když je pozdravují na trhu, a rádi sedí v prvních stolicích v synagogách a na prvních místech při hostinách, ⁴⁷ kteří stravují domy vdov pod záminkou dlouhého modlení. Těm dostane se soudu těžšího“.

Lukáš 21, 1—13.

KAPITOLA 21.

Oběť vdovina, v. 1—4.

¹ Pohleděv pak vzhůru, spatřil boháče, ani metají své dary do pokladnice. ² A uzřel také jednu vdovu nuznou, ana tam vrhá dvě lepty. ³ I řekl: „Vpravdě pravím vám: Tato chudá vdova dala více než všichni; ⁴ neboť všichni tito dali Bohu darem z toho, co jim přebývalo, tato však dala ze svého nedostatku, všecko živobytí, které měla“.

Pán Ježíš předpovídá zkázu Jerusalema a konec světa, v. 5—33.

⁵ A když někteří pravili o chrámě, že jest ozdoben krásnými kameny a dary, řekl: ⁶ „Přijdou dnové, ve kterých z toho, co vidíte, nezůstane kámen na kameni, který by nebyl rozbořen“. ⁷ I otázali se ho: „Mistře, kdy budou tyto věci? A které bude znamení, když to bude míti nastati?“ ⁸ On pak řekl jim: „Hleďte, abyste nebyli svedeni; neboť mnozí přijmou ve jménu mém a řeknou: ‚Já jsem to‘, a ‚Čas se přiblížil‘. Nechodte (tedy) za nimi. ⁹ Když pak uslyšíte o válkách a o rozbrojích, nelekejte se; neboť musí to teprve nastati, nebude však hned konec“. ¹⁰ Nato pravil k nim: „Povstane národ proti národu a království proti království, ¹¹ a budou zemětřesení veliká po místech a hlad i mor, budou i hrůzy a znamení s nebe veliká. ¹² Ale přede všemi věcmi těmi vztáhnou na vás ruce své a budou vás pronásledovati vydávající vás do synagog a do vězení a vodíce vás ke králům a vladařům pro jméno mé. ¹³ Při-

Lukáš 21, 14—28.

hodí se vám to na svědectví. ¹⁴ Vložte si tedy v srdce své, že nebudete přemýšleti napřed, kterak byste se hájili; ¹⁵ neboť já vám dám výmluvnost a moudrost, které veškerí protivníci vaši nebudou moci odolati ani odmlouvati. ¹⁶ Budou pak vás vydávati i rodiče a bratři a příbuzní a přátelé; i usmrtí některé z vás ¹⁷ a budete v nenávisti u všech pro jméno mé; ¹⁸ ale ani vlas s hlavy vaší nezahyne. ¹⁹ Vytřvalostí svou získáte duše své“.

²⁰ „Když však uvidíte, že Jerusalem obléhán jest od vojska, tu vězte, že se přiblížilo zpuštění jeho. ²¹ Tehda, kdo jsou v Judsku, utecte na hory, a kdo v městě, vyjděte ven, a kdo na venkově, nevcházejte do něho; ²² neboť jsou to dnové pomsty, aby se naplnilo všecko, co psáno jest. ²³ Běda pak těhotným a kojícím v oněch dnech; neboť bude soužení veliké na zemi a hněv nad lidem tímto. ²⁴ I budou padati pod ostrím meče a v zajetí budou vedeni mezi všechny národy, a Jerusalem bude šlapán od pohanů, dokavad se nenaplní čas pohanův“.

²⁵ „A budou znamení na slunci a na měsíci i na hvězdách, a na zemi bude úzkost mezi národy pro nesnázi nad hukotem moře a příbojů, ²⁶ takže lidé budou trnouti od strachu a očekávání těch věcí, které přijdou na veškeren okrsek zemský; neboť moci nebeské budou se pohybovati. ²⁷ A tehdy uvidí Syna člověka, an přichází v oblace s velikou mocí a slávou. ²⁸ Když pak

26. moci nebeské budou se pohybovati; rozumí tím nejspíše uvolnění oněch sil přírodních (soustředivé, odstředivé a jiných), jimiž stavba světová po vůli Boží se udržuje v nynější formě; síly ty uvolní se na krátko mocí Boží, i přestane nynější poměr těles nebeských k sobě a nastane jiný.

Lukáš 21, 29—22, 4.

se to počne díti, pohleďte vzhůru a pozdvihněte hlav svých, neboť se přibližuje vykoupení vaše“.

²⁹ I pověděl jim podobenství: „Patřte na fíkový strom a na všecko stromoví; ³⁰ když již vyhánějí pupence, víte, že blízko jest léto. ³¹ Tak i vy, když uzříte, že tyto věci se dějí, vězte, že blízko jest království Boží. Vpravdě pravím vám: nepomine pokolení toto, až všecko se stane. ³³ Nebe a země pominou, ale slova má nepominou“.

Pán Ježíš napomíná k bdělosti a končí veřejnou činnost svou, v. 34—38.

³⁴ „Mějte se však na pozoru, aby srdce vaše neobtěžila se opojeností a opilstvím a péčemi tohoto života, a aby onen den nepřišel na vás náhle. ³⁵ Neboť jako osidlo přijde na všechny, kteří obývají na povrchu veškeré země“.

³⁶ „Bděte tedy a modlete se v každé době, abyste se stali hodni ujíti všeho toho, co se dítí bude, a postaviti se před Syna člověka“.

³⁷ Býval pak ty dny ve chrámě a učil, v noci však vycházel a přenocoval na hoře, která slove Olivetská. ³⁸ A veškeren lid přicházel ráno k němu, aby ho ve chrámě poslouchal.

KAPITOLA 22.

Jidáš nabízí se, že zradí Krista, v. 1—6.

¹ Přibližoval se pak svátek přesnic, jenž slove velikonoce. ² Ihledali velekněží a zákoníci, kterak by Ježíše usmrtili; ale báli se lidu. ³ A tu vešel ďábel do Jidáše, příjmím iškariotského, jenž byl jedním ze dvanácti. ⁴ I odešel a mluvil s veleknězi

Lukáš 22, 5—19.

a s veliteli, kterak by jim ho zradil. ⁵ A oni zaradovali se a se dohodli, že mu dají peníze. ⁶ I slíbil (jim to) a hledal příhodné chvíle, aby jim ho vydal bez zástupů.

Poslední večeře, v. 7—38.

⁷ Přišel pak den přesníc, ve kterém se musil zabíjeti beránek. ⁸ I poslal Petra a Jana řka: „Jděte a připravte nám beránka, abychom jedli“. ⁹ A oni řekli jemu: „Kde chceš, abychom připravili?“ ¹⁰ I řekl jim: „Hle, jak vejdete do města, potká vás jeden člověk, džbán vody nesa. Jděte za ním do domu, do kterého vejde, ¹¹ a rcete hospodáři domu: „Mistr praví tobě: Kde jest pokojík, ve kterém bych jedl beránka s učeníky svými?“ ¹² A on vám ukáže večeřadlo veliké, prostřené; tam připravte“. ¹³ I odešli a shledali (vše tak), jak jim pověděl, a připravili beránka.

¹⁴ A když přišla hodina, zaujal místo za stolem a dvanáct apoštolů s ním.

¹⁵ I řekl jim: „S toužebností jsem žádal tohoto beránka jísti s vámi, prve než bych trpěl; ¹⁶ neboť pravím vám, že již nebudu ho jísti, dokavad se nenaplní v království Božím“. ¹⁷ A pojav kalich, díky učinil a řekl: „Vezměte (to) a rozdělte mezi sebe, ¹⁸ neboť pravím vám, že nebudu již píti z plodu vinného kmene, dokavad neprijde království Boží“.

¹⁹ A vzav chléb, učinil díky a rozlámav jej, dal jim řka: „Toto jest tělo mé, které se za

19. Viz Mat. 26, 26—27. Mark. 14, 22. To činite na mou památku t. j. Co jsem já nyní učinil, to činite i vy: jako já proměniv chléb a víno v tělo a krev svou, obětoval jsem je (pod způsobou chleba a vína) Bohu Otci a podal vám požívat, tak i vy proměňující chléb a víno v tělo a krev mou, obětujte je Bohu a dávejte lidem přijímati.

vás vydává; to čiňte na mou památku“. ²⁰ Taktéž (vzal) i kalich po jídle a řekl: „Tento kalich jest nová úmluva (potvrzená) mou krví, která se za vás vylévá“.

²¹ „Avšak hle, ruka zrádce mého jest se mnou při stole. ²² A Syn člověka jde sice tak, jak uloženo jest, ale běda tomu, skrze něhož bude zrazen“. ²³ A oni počali se tázati mezi sebou, kdo by to z nich byl, jenž to učiní.

²⁴ Povstal však i spor mezi nimi o tom, kdo z nich zdá se býti větší. ²⁵ I řekl jim: „Králové národů panují nad nimi, a ti, kteří mají nad nimi moc, nazývají se dobrodinci, ²⁷ ale vy ne tak, nýbrž kdo jest mezi vámi větší, budiž jako menší, a kdo jest v čele, budiž jako služebník. ²⁷ Neboť kdo jest větší, ten-li, který stoluje, či-li ten, jenž přisluhuje? Zdali ne ten, který stoluje? Ale já jsem mezi vámi jako ten, který přisluhuje. ²⁸ Vy pak jste to, kteří jste vytrvali se mnou v mých pokušeních, ²⁹ a já vám odkazuji království, jak mně (je) odkázal Otec můj, ³⁰ abyste jedli a pili za stolem mým v království mém a seděli na stolicích soudice dvanácte pokolení israelských“.

³¹ I řekl Pán: „Šimone, Šimone, hle, satan vyžádal si vás, aby vás tříbil jako pšenici, ³² ale

20. Smysl jest: To, co jest v tomo kalichu, není již víno, nýbrž krev má, kterou se potvrzuje nová úmluva (nový zákon) s lidmi. (Slova kalich užito jest obrazně místo toho, co se v něm obsahuje; mou krví, doslovně v mé krvi, to však řečeno jest po způsobu hebraistickém místo mou krví.) Tentýž smysl byl by, kdyby se spona jest, které Pán Ježíš nevyslovil, dala před slovo kalich, takže by znělo: toto jest kalich, nová úmluva atd. Ačkoliv tedy sv. Lukáš slova Kristova uvádí poněkud jinak než sv. Matouš a sv. Marek, smyslem přece nijak neodchyluje se od nich. (Srovnej Mat. 26, 28; Mark. 14, 24.)

Lukáš 22, 33—46.

já jsem prosil za tebe, aby nepřestala víra tvá, a ty někdy obrátě potvrzuj bratry své“.

³³ On pak řekl jemu: „Pane, s tebou jsem hotov i do žaláře i na smrt jíti“. ³⁴ Ale on řekl: „Pravím tobě, Petře, že dnes kohout nezazpívá, dokavad třikrát nezapřeš, že mne znáš“.

³⁵ A řekl jim: „Když jsem vás poslal bez měšce a bez mošny a bez obuvi, zdaliž jste měli v čem nedostatek?“ A oni řekli: „V ničem“. ³⁶ I řekl jim: „Ale nyní, kdo má měšec, vezmi (jej), podobně i mošnu, a kdo nemá, prodej plášť svůj a kup meč. ³⁷ Neboť pravím vám, že musí se na mně naplniti ještě toto Písmo: „A s hříšníky počten jest“. Neboť to, co se mne týká, běře konec“. ³⁸ Ale oni pravili: „Pane, hle, dva meče (jsou) zde“. I řekl jim: „Dostí jest“.

Pán Ježíš v zahradě Getsemanské, v. 39—53.

³⁹ A vyšed odebral se podle obyčeje svého na horu Olivetskou; jeho učeníci pak šli za ním. ⁴⁰ A když přišel na místo, řekl jim: „Modlete se, abyste nevešli v pokušení“. ⁴¹ Poté vzdálil se od nich as na dohod kamenem a pokleknuv na kolena modlil se, ⁴² řka: „Otče, chceš-li, odejmi tento kalich ode mne, avšak ne má, nýbrž tvá vůle se staň“. ⁴³ I ukázal se mu anděl s nebe a posiloval ho. A on ocitnuv se v úzkosti smrtelné modlil se snažněji. ⁴⁴ I stal se pot jeho jako krůpěje krve tekoucí na zem. ⁴⁵ A když vstal od modlitby a přišel ke svým učeníkům, našel je, ani spí od zármutku. ⁴⁶ I řekl k nim: „Proč spíte? Vstaňte a modlete se, abyste nevešli v pokušení“.

Lukáš 22, 47—61.

⁴⁷ Když ještě mluvil, hle zástup (přicházel), a ten jenž slul Jidáš, jeden ze dvanácti, šel před nimi a přiblížil se k Ježíšovi, aby ho políbil. ⁴⁸ Ale Ježíš řekl jemu: „Jidáš, políbením zrazuješ Syna člověka?“ ⁴⁹ Ti pak, kteří byli při něm, uzřevše, co nastává, řekli jemu: „Pane, máme bítí mečem?“ ⁵⁰ A jeden z nich udeřil služebníka veleknězova a uťal mu pravé ucho. ⁵¹ Ale Ježíš promluviv řekl: „Nechte, až potud“. A dotek se ucha jeho uzdravil je. ⁵² I řekl Ježíš k velekněžím a velitelům chrámovým a starším, kteří byli na něj přišli: „Jako na lotra jste vyšli s meči a kyji? ⁵³ Když jsem býval denně s vámi, ve chrámě, nevztáhli jste ruky na mne, ale toto jest hodina vaše a moc temnosti“.

Pán Ježíš odveden, od Petra zapřen a od služebníků potupen, v. 54—65.

⁵⁴ I jali ho a dovedli do domu veleknězova, Petr pak šel za ním zdaleka.

⁵⁵ A když udělali oheň uprostřed dvora a se kolem posadili, Petr sedl si mezi nimi. ⁵⁶ Jedna děvečka pak spatřivše jej, an sedí u ohně, a pohleděvši naň upřeně pravila: „Také tento byl s nimi“. ⁵⁷ Ale on zapřel řka: „Ženo, neznám ho“. ⁵⁸ A krátce na to jiný uzřev ho řekl: „Také ty jsi z nich“. Ale Petr řekl: „Člověče, nejsem“. ⁵⁹ A když uplynula asi jedna hodina, někdo jiný tvrdil řka: „Vpravdě i tento byl s ním, neboť jest také Galilejský“. ⁶⁰ Petr však řekl: „Člověče, nevím, co praviš“. A ihned když ještě mluvil, zazpíval kohout. ⁶¹ I obrátil se Pán a pohleděl na Petra. A Petr rozpomenul se na slova Páně, jak mu byl řekl: „Prve

Lukáš 22, 62—23, 6.

než kohout zazpívá zapřeš mě třikráte“. ⁶² I vyšel ven a plakal hořce.

⁶³ A ti muži, kteří jej drželi, posmívali se mu tlukouce ho. ⁶⁴ A zakryvše ho bili jej v tvář a tázali se ho řkouce: „Hádej, kdo jest, jenž tě udeřil?“ ⁶⁵ A mnoho jiného rouhajíce se mluvili proti němu.

Ranní zasedání velerady, v. 66—71.

⁶⁶ A když se rozednilo, sešli se starší lidu i velekněží a zákoníci a uvedše jej do své rady řekli: „Jsi-li ty Kristus, pověz nám to“. ⁶⁷ I řekl jim: „Povím-li vám to, neuvěříte mi, ⁶⁸ otáží-li se však také, neodpovíte mi, ani mě nepropustíte. ⁶⁹ Ale od té chvíle Syn člověka bude seděti na pravici moci Boží“. ⁷⁰ I řekli všichni: „Ty jsi tedy Syn Boží?“ A on řekl: „Vy (to) pravíte, já jsem“. ⁷¹ Avšak oni řekli: „K čemu ještě potřebujeme svědectví? Vždyť sami jsme slyšeli z úst jeho“.

KAPITOLA 23.

Pán Ježíš před Pilátem a před Herodem, v. 1—25.

¹ I povstalo jich veškeré množství a dovedli ho k Pilátovi. ² Počali pak žalovati naň řkouce: „Tohoto jsme našli, an převrací národ náš a brání dávat daně císaři a praví, že jest Kristem králem“. ³ I otázal se ho Pilát: „Ty jsi král židovský?“ A on odpověděl mu: „Ty (to) praviš“. ⁴ I řekl Pilát k velekněžím a zástupům: „Nenalezám žádné viny na tomto člověku“. ⁵ Ale oni usilovali řkouce: „Bouří lid uče po všem Judsku, počav od Galilee až sem“. ⁶ Tu Pilát uslyšev

o Galilei, otázal se, je-li ten člověk Galilejský.
⁷ A zvědév, že jest z moci Herodovy, poslal ho k Herodovi, který byl také v Jerusalemě v ty dny.

⁸ Herodes pak uzřev Ježíše zaradoval se velmi, neboť byl odedávna žádostiv uviděti jej, poněvadž o něm mnoho slyšel a se nadál, že ho uzří nějaký zázrak činiti. ⁹ I vyptával se ho mnoha slovy, ale on neodpovídal mu ničeho.

¹⁰ Stáli však tam velekněží a zákoníci ustavičně naň žalující. ¹¹ I pohrdnul jím Herodes se svým komonstvem a posmíval se mu obléknuv jej v roucho bílé, a odeslal ho nazpět k Pilátovi.

¹² A v ten den Herodes a Pilát sprátelili se, neboť dříve byli spolu v nepřátelství.

¹³ Pilát pak svolav velekněze i náčelníky a lid, ¹⁴ řekl k nim: „Přivedli jste mi tohoto člověka, jakoby odvracel lid, a hle, já vyšetřovav před vámi, nenalezl jsem na tomto člověku žádné viny v těch věcech, které na něho žalujete. ¹⁵ Ale ani Herodes, neboť jsem vás poslal k němu, a hle — nic smrti hodného neučinil.

¹⁶ Potrestám ho tedy a propustím“.

¹⁷ Musíval pak propouštěti jim o slavnosti jednoho (vězně). ¹⁸ I vykřikli všichni najednou, řkouce: „Pryč s tímto a propuť nám Barabáše“.

¹⁹ Ten byl pro nějaké vzbouření povstalé v městě a pro vraždu vsazen do vězení. ²⁰ Pilát však promluvil k nim opět, chtěje propustiti Ježíše.

²¹ Ale oni volali: „Ukřižuj, ukřižuj ho“. ²² On však řekl jim po třetí: „I co zlého učinil tento? Žádné příčiny smrti na něm nenalézám. Potrestám ho tedy a propustím“. ²³ Ale oni naléhali naň křikem velikým, žádající, aby byl ukřižován, a křik jejich se rozmáhal. ²⁴ I usoudil Pilát, aby se vyplnila žádost jejich, ²⁵ a propustil toho, jenž

Lukáš 23, 26—40.

byl pro vraždu a vzbouření vsazen do vězení, za něhož prosili, Ježíše pak vydal vůli jejich.

Ježíš Kristus ukřižován a pohřben, v. 26—56.

²⁶ A když jej odváděli, uchopili jakéhosi Šimona kyrenského, jenž přicházel ze dvorce, a vložili naň kříž, aby jej nesl za Ježíšem. ²⁷ Šel pak za ním veliký zástup lidu i žen, a ty plakaly a kvílely nad ním. ²⁸ Ježíš však obrátil se k nim řekl: „Dcery jerusalemské, neplačte nade mnou, nýbrž samy nad sebou a nad dítkami svými. ²⁹ Neboť hle, přijdou dnové, v nichžto řeknou: ‚Blahoslaveny neplodné a životy, které nerodily, a prsy, které nekrmily. ³⁰ Tehda počnou říkati horám: ‚Padněte na nás‘ a pahrbkům: ‚Přikryjte nás‘; ³¹ neboť činí-li toto na dřevě zeleném, co bude se díti na suchém?“ ³² Byli pak s ním vedeni také jiní dva, zločinci, aby byli usmrceni. ³³ A když přišli na místo, které slove lebčí, ukřižovali ho tam; též zločince, jednoho na pravici a druhého na levici. ³⁴ Ježíš pak řekl: „Otče, odpusť jim, neboť nevědí co činí“ A rozdělující si roucha jeho metali (o ně) los.

³⁵ I stál tu lid dívaje se; ale také náčelníci posmívali se mu (s nimi), řkouce: „Jiným pomohl, ať pomůže sám sobě, je-li on Kristem, vyvolencem Božím“. ³⁶ Posmívali se mu však i vojáci, přistupující a podávající mu octa ³⁷ a říkající: „Jsi-li ty král židovský, pomoz sobě“. ³⁸ Bylť také nápis nad ním napsaný literami řeckými a latinskými a hebrejskými: „Tento jest král židovský“. ³⁹ Jeden pak z těch zločinců, kteří s ním viseli, rouhal se mu řka: „Jsi-li ty Kristus, pomoz sobě i nám“. ⁴⁰ Ale druhý promluviv, káral ho řka: „Ani ty se Boha nebojíš,

ježto v témže odsouzení jsi? ⁴¹ A my zajisté spravedlivě (trpíme), neboť dostáváme to, co náleží na skutky naše, ale tento neučinil nic zlého“. ⁴² I řekl k Ježíšovi: „Paně, rozpomeň se na mne, když přijdeš do království svého“. ⁴³ A Ježíš řekl jemu: „Vpravdě, pravím tobě: Dnes budeš se mnou v ráji“.

⁴⁴ Bylo pak okolo šesti hodin, a tu stala se tma po celé zemi, až do devíti hodin; ⁴⁵ a ztmělo se slunce, a opona chrámová roztrhla se ve dvě půle. ⁴⁶ A Ježíš zvolav hlasem velikým řekl: „Otče, v ruce tvé poroučím ducha svého“. A to pověděv vypustil duši. ⁴⁷ Setník pak uzřev, co se stalo, velebil Boha, řka: „Jistě člověk tento byl spravedlivý“. ⁴⁸ A veškeren zástup těch, kteří byli spolu přítomni tomu divadlu a viděli, co se dělo, bil se v prsa a navracel se. ⁴⁹ Stáli pak tam zdaleka všichni známí jeho, i ženy, které ho byly následovaly z Galilee, a patřily na to.

⁵⁰ A hle, jeden muž, jménem Josef, který byl radou, muž to dobrý a spravedlivý — ⁵¹ ten nesouhlasil s nálezem a jednáním jejich — z judského města Arimatie, který (také) očekával království Božího, ⁵² ten přišel k Pilátovi a požádal za tělo Ježíšovo; ⁵³ a sňav je (s kříže) zavinul je v plátno a položil ho do hrobu vytesaného (ve skále), v němž ještě nikdo neležel.

⁵⁴ A byl pátek, a sobota nastávala. ⁵⁵ Za ním však šly ženy, které byly s ním přišly z Galilee a podívaly se na hrob i na to, jak tělo jeho bylo položeno. ⁵⁶ A vrátivše se, připravily vonné věci a masti. V sobotu ovšem odpočinuly podle přikázání.

Lukáš 24, 1—15.

KAPITOLA 24.

Nábožné ženy a sv. Petr u hrobu, v. 1—12.

¹ Ale v neděli záhy z rána přišly ke hrobu nesouce (s sebou) vonné věci, které připravily. ² Nalezly však kámen odvalený od hrobu ³ a vešedše (do něho) nenalezly těla Pána Ježíše. ⁴ Když byly proto bez rady, postavili se na jednu dva muži podle nich v rouše skvoucím. ⁵ Když se bály a svůj obličej k zemi schýlily, řekl jim: „Proč hledáte živého mezi mrtvými? ⁶ Není ho tuto, ale vstal. Rozpomeňte se, kterak mluvil k vám, když byl ještě v Galilei. ⁷ Pravit: „Syn člověka musí býti vydán v ruce lidí hříšných a býti ukřižován: a třetího dne vstáti z mrtvých““. ⁸ I rozpomenuly se na slova jeho. ⁹ A navrátivše se od hrobu zvěstovaly to všechno jedenácti a všem ostatním. ¹⁰ Byla to Maria Magdalena a Johanna a Maria (matka) Jakubova a ostatní s nimi, které to pověděly apoštolům. ¹¹ Ale slova ta zdála se jim jako nesmysl; i nevěřili jim. ¹² Petr pak vstav běžel ke hrobu a nakloniv se uzel prostěradla, ane leží o sobě; i odešel domů, divě se tomu, co se stalo.

Pán Ježíš zjevuje se dvěma učeníkům jdoucím do Emaus, v. 13—35.

¹³ A hle téhož dne šli dva z nich do vesnice, jménem Emaus, která byla vzdálena od Jerusalema honů šedesát. ¹⁴ A ti hovořili spolu o všech těch věcech, které se udály. ¹⁵ A když hovořili a sebe se dotazovali, Ježíš přiblíživ se

13. honů šedesát = 12 kilometrů či asi tři hodiny cesty.

Lukáš 24, 16 – 33.

bral se s nimi; ¹⁶ ale oči jejich byly drženy, aby ho nepoznali. ¹⁷ I řekl k nim: „Které jsou to řeči, jež spolu vedete a jste smutní?“ ¹⁸ A jeden z nich, jménem Kleofáš, odpověděv řekl jemu: „Ty-li jediný jsi cizincem v Jerusalemě a neseznal jsi těch věcí, které se tam staly v těchto dnech?“ I řekl jim: ¹⁹ „Které?“ A oni pravili: „O Ježíši Nazaretském, jenž byl prorokem, mocným v činu i slově před Bohem a přede vším lidem; ²⁰ a kterak velekněží a náčelníci naši ho vydali, aby byl odsouzen k smrti, a ukřižovali jej. ²¹ My však jsme se nadáli, že on to jest, jenž má vykoupit lid israelský; a nyní ke všemu tomu jest dnes třetí den od té doby, co se to stalo. ²² Ale i některé ženy z našich poděsily nás; bylyť z rána u hrobu ²³ a ne-nalezše těla jeho, přišly a pravily, že viděly také zjevení se andělů, kteří praví, že jest živ. ²⁴ I odešli někteří z nás ke hrobu a shledali tak, jak byly ženy pravily, jeho však nespatriili“. ²⁵ Tu on pravil k nim: „Ó bláhoví a váhaví srdcem k věření všemu tomu, co mluvili proroci! ²⁶ Zdali nemusil to Kristus trpěti a tak vejíti do slávy své?“ ²⁷ A počav od Mojžíše a všech proroků vykládal jim všecka Písma, která byla o něm. ²⁸ I přiblížili se k vesnici, do které šli, a on se dělal, jakoby chtěl jíti dále, ²⁹ ale oni přinutili ho řkouce: „Zůstaň s námi, neboť se připozdívá, a den se již nachýlil“. I vešel s nimi. ³⁰ A když byl s nimi za stolem, vzav chléb požehnal jej a rozlámav ho dával jim. ³¹ I otevřely se oči jejich a poznali ho; ale on zmizel od nich. ³² I řekli vespolek: „Zdali nehořelo v nás srdce naše, když mluvil k nám na cestě a vykládal nám Písma?“ ³³ A vstavše

v touž hodinu vrátili se do Jerusalema a našli (tam) pohromadě jedenácte (apoštolů) i ty, kteří byli s nimi, ³⁴ ani praví „Pán vstal skutečně a ukázal se Šimonovi“. ³⁵ I vypravovali také oni, co se stalo na cestě a kterak ho poznali v lámání chleba.

³⁶ Zatím však, co to mluvili, (Ježíš) stanul mezi nimi a řekl jim: „Pokoj vám! (Já jsem to, nebojte se)“. ³⁷ Ale oni zděšení a postrašení jsouce domnívali se, že vidí ducha. ³⁸ I řekl jim: „Proč se děsíte a proč vstupují takové myšlenky na srdce vaše? ³⁹ Vizte ruce mé i nohy mé, že já to jsem; dotýkejte se mne, a vizte, neboť duch nemá těla a kosti, jak vidíte, že já mám“. ⁴⁰ A pověděl to ukázal jim ruce i nohy. ⁴¹ Když pak oni pro radost ještě nevěřili a se divili, řekl jim: „Máte tu něco k jídlu?“ ⁴² I podali mu kus pečené ryby a plást medu. ⁴³ A on pojedl před nimi a vzav ostatky dal jim.

⁴⁴ I řekl k nim: „To jsou slova, která jsem mluvil k vám byv ještě s vámi, že se (totiž) musí naplniti všecko, co psáno jest o mně v zákoně Mojžíšově a v prorocích i žalmích“. ⁴⁵ Potom vyložil jim smysl, aby rozuměli Písmům, ⁴⁶ a řekl jim: „Tak jest psáno (a tak bylo třeba), aby Kristus trpěl a třetího dne vstal z mrtvých, ⁴⁷ a aby hlásáno bylo pokání a odpuštění hříchů pro jméno jeho mezi všemi národy, počnouc od Jerusalema. ⁴⁸ Vy pak jste svědky těch věcí. ⁴⁹ A já pošlu na vás toho, jehož Otec můj zaslíbil, vy však zůstaňte v městě, dokavad nebudete opatřeni mocí s výsosti“.

⁵⁰ Poté vyvedl je ven k Betanii a pozdvih rukou svých, požehnal jim. ⁵¹ I stalo se, když

Lukáš 24, 52—53.

jím žehnal, odloučil se od nich a vznášel se do nebe. ⁵² A oni poklonivše se navrátili se do Jerusalema s radostí velikou, ⁵³ a byli stále ve chrámě chválice a velebíce Boha.

👉 Rozšiřujte Písmo Svaté! 👈

Pěčí „Dědictví Svatojanského“ vyšla tato vydání Písma Svatého:

A. Velké vydání: Bible Česká:

- I. Písmo sv. Starého zákona. Přel. a výkladem provází Dr. Jan Hejčl. Svazek I.: Genesis-Judit 30 Kč. — Svazek II.: Ester-Kniha Sira-chovcova 49 Kč (pro členy Dědictví 44 Kč).
- II. Písmo sv. Nového Zákona. Přel. a výklady opatřil Dr. J. L. Sýkora. Část I.: Evangelia a Skutky apoštolské 38 Kč (pro členy Dědictví 34 Kč).

B. Zkrácené otisky z velikého vydání: Nový zákon se stručnějším výkladem.

- Sv. I.: Evangelium sv. Matouše 6 Kč (pro členy Dědictví Kč 5·40).
- Sv. II.: Evangelium sv. Marka 2 Kč (pro členy Dědictví Kč 1·80).
- Sv. III.: Evangelium sv. Lukáše Kč 3·50 (pro členy Dědictví Kč 3·15).
- Sv. IV.: Evangelium sv. Jana 3 Kč (pro členy Dědictví Kč 2·70).

Všechny 4 svazky najednou zakoupené 14 Kč (pro členy Dědictví 13 Kč).

C. Kapesní vydání: Nový zákon Pána našeho Ježíše Krista. Přel. Dr. J. L. Sýkora. Část I.: Evangelia 6 Kč. — Část II.: Apoštolář či Skutky a listy apoštolské se Zjevením sv. Jana. 10 Kč. Žaltář. Přel. a výkl. opatřil Dr. Jan Hejčl (v tisku).

D. Otisky z kapesního vydání: Evangelium sv. Matouše Kč 1·50. — Evangelium sv. Marka Kč 1·50. — Evangelium sv. Lukáše Kč 1·50. — Evangelium sv. Jana Kč 1·50.

E. Perikopy čili Výňatky Starého i Nového zákona. Upravili Dr. J. L. Sýkora a Dr. J. Hejčl Kč 10·50, váz. Kč 18·50, v lepší vazbě 25 Kč.

F. Nový zákon. Staré vydání z r. 1888. 6 Kč.

Objednávky přijímá

ADMINISTRACE ČESKÉ BIBLÉ V PRAZE IV., 35 (Hradčany).